БУТУН ДУН'Ё ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 107 (338)

31 МАЙ СЕШАНБА 1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

СССР Олий Совети Президиумида (1-нчи бет).
К. Е. Ворошилов, В. М. Молотов ва Г. К. Жуков Ҳиндистон парламенти а'золари делегациясини қабул қилдилар (1-нчи бет).
Барча колхоз ва совхозларда ғўза парвариши сур'атини янада оширайлик! (2-нчи бет).
БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИК ВИСТАВКАСИ ОЧИЛИШИ ОЛДИДАН: **А. Мирбобоев.**— Республикамизнинг кўрки (2-нчи бет).
СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раиси ва Миллатлар Совети Раиси ҳузурида Ҳиндистон парламенти шарафига қабул маросими (2-нчи бет).
Мусо Тошмуҳаммедов Ойбек (3-нчи бет).
Совет ҳукумат делегациясининг Югославияда бўлиши (4-нчи бет).
«Равшан жавоб». Совет ҳукуматининг 26 майдаги нотаси тўғрисида Руминия матбуотининг ёзганлари (4-нчи бет).
Албания халқ мажлиси Варшава Шартномасини ратификация қилди (4-нчи бет).
Болгария халқ Республикасининг халқ мажлиси Варшава Шартномасини ратификация қилди (4-нчи бет).
Буюк Британия Коммунистик партиясининг баёноти (4-нчи бет).

Юзцентнерчилар байроғини баланд кўтарайлик

Партия ва ҳукуматимиз совет кишиларининг фаровон, маданий турмуш кечиришлари тўғрисида ҳамавақт меҳрибонлик қилиб келмоқдалар. Ишчилар, колхозчилар, интеллигентлар ана шу ғамхўрликка жавобан фидокорона меҳнат қилиб, мамлакат ва халқ бойлигини ошириш ишига муносиб ҳисса қўшиш учун юксак ватанпарварлик намуналарини кўрсатмоқдалар. Машинасозлик заводларининг коллективлари қишлоқ хўжалиги учун зарур бўлган машиналарни кўплаб ишлабчиқариш учун барча имкониятлардан тўлиқ фойдаланмоқдалар. Колхоз, совхозларимиз далаларида ишлатилаётган техника кучлари пахтакорлар ҳамда механизаторлар олдига қўйилган вазифани муваффақиятли бажариш қудратига эга.

Пахтакорлар ва механизаторлар енгил саноат учун энг зарур хомаш'ё бўлган пахта ҳосилини тинмай ошириш мақсадида зўр ғайрат блан фидокорона меҳнат қилаётирлар. Юзлаб бригада, звеноларнинг а'золари планда белгиланганидан анча ортиқ, ҳар гектардан 10—15 центнердан ошириб пахта ҳосили етказиб бериш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Республикамизда, шу жумладан областимизда юксак ватанпарварлик намунаси бўлган юзцентнерчилик ҳаракатига қўшилган звеноларда пахта ҳосили йил сайин оширилмоқда.

Янгийўлли Тилла Тўронов, Абдумалик Шерматовлар, сирдар'ёли Сафар Холматов ва шуларга ўхшаш донгдор пахтакорлар бошчилик қилаётган бригада, звеноларда ер унумдорлиги оширилиши блан бирга, пахта ҳосили ҳам кўпайтирилмоқда. Уларнинг номи областимиздагина эмас, балки республикамизда ҳам ҳурмат блан тилга олинади. Улар гектаридан 50—60—100 центнерга етказиб ҳосил етиштиришга эришган, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган юксак унвонни олишга муяссар бўлган азамат пахтакорлардирлар.

Пахтачилик соҳасида кўпйиллик тажрибага эга бўлган, бригада ва звенога моҳирлик блан раҳбарлик қилаётган бу новаторлар мўл ҳосилнинг чеки йўқ эканлигини амалда кўрсатмоқдалар, йил сайин янгидан-янги натижаларга эришиш учун дала ишларини ҳамавақт белгиланган муддатларда, комплекс равишда сифатли қилиб ўтказишга эришмоқдалар. Шу илғор пахтакорларнинг мўл ҳосил етиштириш соҳасидаги ташаббусларига қўшилиб, улар тажрибаси асосида иш олиб бораётган юзлаб звеноларнинг а'золари ўз зиммаларига олган мажбуриятларини шараф блан бажариб келмоқдалар.

Звенолар ўртасида юзцентнерчилик ҳаракати қизғин авж олган йилларда социалистик мусобақа натижалари ҳардоим муваффақиятли якунланар, она-Ватанимизга кўп ва а'ло сифатли пахта топширилар эди. Афсуски, сўнгги йилларда кўпгина колхозларда звено бўлиб ишлаш принципига риоя қилинмай қўйилди, юзцентнерчилик ҳаракати мутлақо бўшаштириб юборилди. Пахтачилик соҳасида эришган зўр ютуқлари учун республикамизга донги кетган, Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари Яхшигул Отабоева, Лолахон Эрбўтаева, Райимберди Йўлдошевларнинг номи ҳозирги вақтда эшитилмай қолди. Бу уста пахтакорлар фидокорона меҳнат туфайли эришилган шуҳратларини яна тиклашлари, юзцентнерчилик ҳаракатини кучайтириб юбориш соҳасида авангард бўлишлари керак.

Колхоз партия ташкилотлари ва правлениелари звено бўлиб ишлаш пахтачилик соҳасида бирнеча йиллар давомида синаб кўрилганлигини, бу усул порлоқ натижалар берганлигини ҳисобга олиб, унга тўла амал қилишлари лозим.

Шуни айтиш керакки, ҳамма колхозларда ҳам звено бўлиб ишлаш принципига тўла амал қилинаётгани йўқ. Лолахон Эрбўтаева сингари машҳур пахтакорларни етиштирган Гулистон районидаги «Красная заря» колхозида звенолар иши яхши йўлга қўйилмаган. Колхоз партия ташкилотининг секретари Абдураҳмон Султонов, «кейинги йилларда звено бўлиб ишлаш, айниқса юзцентнерчилик ҳаракати жуда бўшашиб кетди», деб зорланади-ю, аммо бу даставвал ўзининг айби эканлигига иқрор бўлмайди.

Октябрь районидаги Каганович номли колхоз ҳақли суратда қаҳрамонлар колхози деб аталади. Социалистик Меҳнат Қаҳрамони деган шарафли унвонни олишга эга бўлган, звенога бирнеча йиллар давомида моҳирлик блан бошчилик қилиб келган Яхшигул Отабоеванинг ҳозир иккинчи даражадаги иш блан банд қилиб қўйилганлиги ачинарли бир ҳолдир. Унинг пахтачилик соҳасидаги бой тажрибасидан кенг фойдаланиш, катта майдонларда мўл ҳосил етиштириш учун ҳартарафлама қулай шароит яратиб берилиши керак эди.

Маҳаллий партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, колхоз, совхозларда звенолар ишини мустаҳкамлаш, юзцентнерчилик ҳаракатини кучайтириб юбориш учун барча зарур тадбирларни кўришлари, шу йўл блан умумий юксалишга эришишлари лозим. Ғўза парвариши қизғин тус олган ҳозирги кунларда мўл ҳосил етиштириш учун курашаётган илғор звеноларнинг тажрибасини кенг оммалаштириш, дала ишлари сур'атини ошириб, унинг сифатини яхшилаш энг муҳим вазифалардандир.

Пахтачиликни янада ривожлантиришдек давлат аҳамиятига эга бўлган вазифани муваффақиятли бажармоқ учун умумхалқ ҳаракатини ҳартарафлама кучайтириб юбориш, илғор пахтакорлар ташаббусига бошчилик қилиш керак. Бу соҳада юқори ҳосил усталари — шонли юзцентнерчиларнинг иш методларини амалга ошириш, бу усулни кенг пропаганда қилиш ҳар жиҳатдан муҳимдир.

Ҳарбир колхозда ва совхозда юзцентнерчилик ҳаракатини яна кучайтириб юбориш вақти келди. Мамлакатимизга кўп ва а'ло сифатли пахта етказиб беришда ватанпарварлик блан курашган ва ҳозир ҳам бу соҳада зўр ғайрат блан иш олиб бораётган азамат пахтакорлар — мўл ҳосил усталари сафини янада кенгайтирайлик.

Район партия ва совет ташкилотларининг раҳбарлари, МТС ва совхозларнинг директорлари, колхозларнинг раислари ва партия ташкилотларининг секретарьлари звено бўлиб ишлаш принципига тўла амал қилган ҳолда, ҳарбир звенода пахта ҳосилини ошириш учун техника ва моддий жиҳатдан ёрдам беришлари, юқори ҳосилли звеноларда ишнинг намунали ташкил қилинишига эришишлари зарур. Колхоз партия ташкилотлари колхозчилар ўртасида юзцентнерчилик ҳаракатини ҳартомонлама кучайтириш юзасидан доимий суҳбатлар ўтказиб туришлари, бу ҳаракатга қўшилган звеноларнинг тажрибасини ҳартарафлама пропаганда қилишлари керак. Бригадалардаги дала шийпонларида чиқарилаётган «Жанговар варақа»ларда юзцентнерчилик ҳаракатига қўшилган звеноларнинг иш тажрибаларини кенг ёритиш лозим.

Областимиз колхоз ва совхозларида юзцентнерчилар байроғини баланд кўтарайлик! Ҳарбир колхозда юзцентнерчилик ҳаракатига қўшилган звенолар бўлсин. Шундагина колхоз ва совхозларда пахтадан мўл ҳосил етиштиришга эришамиз.

Шонли юзцентнерчиларимиз тажрибаси асосида ишлаб, бу йил мамлакатимизга ҳарқачонгидан ҳам кўпроқ пахта етказиб бериш учун курашайлик!

СССР Олий Совети Президиумида

Илғор фанни, техникани ва технологияни халқ хўжалигига жорий қилиш ишини яхши уюштириш, шунингдек илмий-техника пропагандасини кучайтириш мақсадида СССР Олий Совети Президиуми шу йил 28 майдаги Фармони блан СССР Министрлар Советининг янги техника бўйича Давлат Комитетини (СССР Гостехникасини) ташкил қилди.

СССР Олий Совети Президиуми СССР Министрлар Советининг янги техника бўйича Давлат Комитети раиси қилиб СССР Министрлар Совети Раисининг Ўринбосари ўртоқ Вячеслав Александрович **Малишевни** тайинлади.

Физиологлар, биохимиклар ва фармакологларнинг саккизинчи Бутуниттифоқ с'езди

КИЕВ, 28 май. (ТАСС). Бугун буерда физиологлар, биохимиклар ва фармакологларнинг ўн кун давом этган саккизинчи Бутуниттифоқ се'зди тамом бўлди. С'езднинг ишида Совет Иттифоқидаги ҳамма қардош республикаларнинг ва четэлдаги ўнбеш мамлакатнинг кўзга кўринган олимлари қатнашдилар.

С'ездда 300 га яқин илмий доклад тингланди ва кенг муҳокама қилинди.

С'езд қабул қилган қарорда Совет Иттифоқида физиология фанини янада ривожлантириш йўллари белгиланган.

С'езд физиологлар, биохимиклар ва фармакологлар Бутуниттифоқ жамиятининг марказий кенгашини ва ревизия комиссиясини сайлади.

* * *

Физиологлар, биохимиклар ва фармакологлар Бутуниттифоқ жамияти марказий кенгашининг пленумида жамиятнинг президиуми сайланди. Жамият марказий кенгашининг раиси қилиб академик А. В. Палладин сайланди.

ЎЗБЕКИСТОН ССР ТЕАТР ЖАМИЯТИ БИРИНЧИ С'ЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ ДИҚҚАТИГА

Ўзбекистон ССР Театр жамиятининг Биринчи с'езди шу йил 2 июнь эрталаб соат 10 да Давлат эстрада театри биносида (Навоий кўчаси, 69) очилади.

Делегатларни рўйхатга олиш шу бинода 1955 йил 1 июнь эрталаб соат 10 дан бошланади.

С'ЕЗДНИ ЧАҚИРУЧИ ТАШКИЛОТ КОМИССИЯСИ.

Областимизнинг ШАҲАР ВА ҚИШЛОҚЛАРИДА

Янги темирбетон заводи ишга туширилди

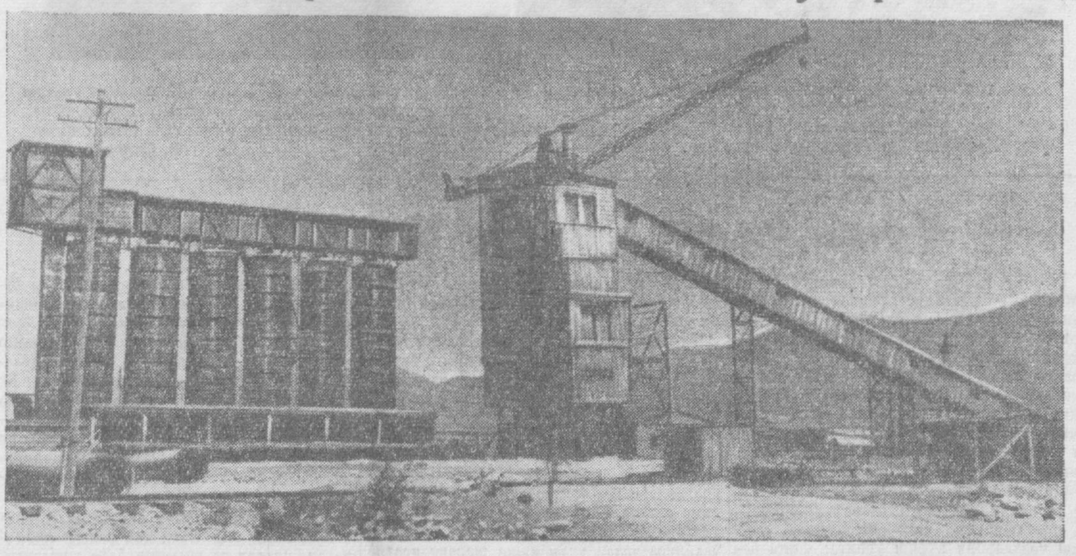

Оҳангарон шаҳарининг қиёфаси йил сайин ўзгармоқда. Шахтёрлар шаҳрида янгидан-янги турар-жой бинолари, мактаблар, касалхоналар ва ҳархил саноат корхоналари қад кўтармоқда. Яқинда қурилиш бошқармасига қарашли марказий поселкада янги темирбетон заводи қурилиши тамомланиб, фойдаланишга топширилди. Бу, шаҳарда қурилиш сур'атини янада тезлаштиради. Завод энг янги механизмлар ва асбоб-ускуналар блан тўла та'минланган.

Бетон ишлаб чиқариш процесси дастлаб бўш думпкарларга шағал ортишдан бошланади. Шағал ортилган думпкарлар биринчи бункер олдига келиб, уни транспортер лентасига тўкади. Транспортер лентаалари орқали шағал иккинчи бункерга бориб, сортларга ажратилади. Ундан сўнг эса шағал бетон тайёрловчи бункерга бориб тушади ва уерда бетон ишлаб чиқарилади. Тайёрланган бетон автомашиналар блан белгиланган жойларга ўз вақтида ташиб олинади. Корхона ҳозир ҳар сменада 300 кубометрдан сифатли темирбетон ишлаб чиқармоқда.

Завод ишчилари, инженер-техник ходимлари саноат ходимларининг Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатига жавобан маҳсулот сифатини яхшилаш, меҳнат унумдорлигини тўхтовсиз ошириш ва тайёрланган бетон таннархини камайтириш учун астойдил курашиб, ўзаро социалистик мусобақани қизитиб юбордилар. Бу бошланган мусобақа яхши натижалар бермоқда. Кундалик топшириқ 105 ва 110 процентга етказиб бажарилмоқда.

И. АҲМЕДОВ.

Суртда: Охангарон шаҳар темирбетон заводининг умумий кўриниши.

В. Салов фотоси.

Илғорлар Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетдилар

Яқинда Оржоникидзе районининг илғор пахтакорлари ва МТС ходимларидан 12 киши Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнаб кетдилар. Улар 1 июньда 1955 йил Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасининг очилиши тантанасига иштирок қиладилар.

Ма'лумки, Оржоникидзе район колхозлари пахта ҳосилини йил сайин ошириб давлат пахта тайёрлаш планини бажариб келмоқда. Район колхозлари ана шу ғалаба туфайли ўз вакилларини бу йил областьда биринчи бўлиб Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига юбориш шарафига эга бўлдилар.

Райондаги МТС ўтган йил колхозларда 5700 гектар майдоннинг ҳар гектарида 35,8 центнердан ҳосил етиштиришни та'мин этди ва Виставка қатнашчиси бўлиб тасдиқланди. Шунинг учун МТС партия ташкилотининг секретари, Совет Иттифоқи Қаҳрамони ўртоқ Ғулом Каримов ҳам биринчилар қаторида Виставкага жўнаб кетди. Шунингдек Виставка қатнашчилари орасида пахтадан мўл ҳосил етиштиришда юқори кўрсаткичларга эга бўлган Киров номли колхознинг бригада бошлиғи Тўлаган Тўранов, колхозчи Тўғон Тожиева, Пушкин номли колхоз партия ташкилотининг секретари Холмирза Сермирзаев, колхозчи А. Каримов, Маленков номли колхоз а'золари Е. Ўтамесова, Х. Хадирова, И. Анорбоев, «Қизил Ўзбекистон» колхозининг а'зоси Ҳайдар Маҳмудов ва бошқалар бор.

Қишлоққа оталик ёрдами кучаймоқда

ЧИРЧИҚ, 23 май. (ЎзТАГ). Чирчиқ шаҳар партия комитетининг бюроси шаҳар корхоналарининг Юқоричирчиқ ва Оржоникидзе районларидаги колхозларга ва МТСларга кўрсатаётган оталик ёрдамлари ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Бирқанча корхоналарнинг бу соҳада ижобий натижаларга эришганликлари та'кидланди. Масалан, «Средазхиммаш» ва «Электрощит» заводларининг коллективлари оталикдаги МТСларга трактор паркини ва қишлоқ хўжалик машиналарини экин экишга ўз вақтида тайёрлашда, агрегатларнинг ремонтини йўлга қўйишда, илғор меҳнат методларини ишлабчиқаришга жорий этишда ёрдам бердилар. «Средазхиммаш» заводи ва электрохимия комбинатининг коллективлари оталикдаги колхозларда теплицалар қуриб бердилар. Бу корхоналарнинг партия ташкилотлари оммавий агитация ишларини кучайтиришда, КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорларини пропаганда қилишда қишлоқ коммунистларига ёрдам бермоқдалар.

Шаҳар партия комитетининг бюроси партия, хўжалик ва касаба союз ташкилотлари раҳбарларининг э'тиборини пахтакорларга ва механизаторларга оталик ёрдамини янада кучайтириш зарурлигига қаратди.

Қишлоқ хўжалиги учун янги кадрлар

Бекободдаги қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактабида битирув имтиҳонлари тугади. Имтиҳон тракторчилар курсида ўқучиларнинг олтиойлик программани яхши ўзлаштирганликларини кўрсатди. Айниқса, 2-нчи, 4-нчи ва 5-нчи группа ўқучилари имтиҳонлардан муваффақиятли ўтдилар. Шу группаларда ўқучи Оржоникидзе МТСидан келган Баҳромов, Орипов, Суванбоев ўртоқлар барча фанлардан «а'ло» баҳо олдилар.

Совет Армиясида хизмат қилиб қайтган Бозорбоев ва Вареницин ўртоқлар курсда пухта билимга эга бўлдилар. Улар Қозогистондаги қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун ишга боришга хоҳиш билдирдилар.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш мактаби қишлоқ хўжалиги учун ҳаммаси бўлиб 210 мутахассис етиштириб берди.

Мактаб 1955—1956 ўқув йилида фермаларда кўп меҳнат сарф бўладиган ишларни механизациялаш ихтисосига эга бўлган кўпгина тракторчи-машинистлар тайёрлайди.

И. СТЕПАНОВ.

Тўрт миллион сўм маблағ тежалди

Ишлабчиқариш новатори Мария Даниловна Тихонованинг номи Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинатининг Ҳурмат тахтасига ёзилган. У чит, сатин, мая, шифон, зефир ва бошқа газламаларга гул босиш технологиясини ҳормай-толмай такомиллаштириш натижасида бу фахрий ҳуқуқни қўлга киритди.

М. Тихонова комбинатда 20 йилдан бери ишлаб келмоқда. У дастлаб бўёқ тайёрлаш мастери, кейинчалик гул босиш цехи бошлиғининг ўринбосари ва цех бошлиғи вазифасида ишлади, ниҳоят гул босиш фабрикасининг бош инженери бўлди. Шу иш даврида М. Тихонова шу фабрикада ишловчи ўртоқлар блан ҳамкорлик қилиб, ўнларча қимматли янгиликларни жорий қилди. Бунинг натижасида фабрика коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришнинг проект қувватини қарийиб икки баравар оширди, маҳсулот сифатини яхшилади.

М. Тихонова бешинчи бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш ишига анча ҳисса қўшди. Ихтиро'чи—инженер бирқанча авторлик гувоҳномаларига эга. Масалан, ўртоқ Тихонованинг таклифи блан куб бўёқлари учун ундан ишланган қуюқликнинг янги рецептураси ишлабчиқаришга жорий қилинди. Бу тадбир йилига 100 минг сўм маблағни тежаш имкониятини берди. У химиклардан К. Мочалина ва А. Земзиналар блан ҳамкорлик қилиб, газламани намлатадиган янги химиявий состав яратди. Бу состав газламаларнинг сифатини анча яхшилади. Янги химикат блан намлатилган газлама чиройли кўринишга эга ва шойисимондир. Инженер-новаторнинг кейинги олти таклифини жорий қилиш натижасидагина қарийиб тўрт миллион сўм маблағ тежалди.

Сталин номидаги комбинатда рационализатор ва ихтиро'чиларнинг бир мингга яқин ишчи ва мутахассислардан иборат бутун коллективи блан бирга М. Тихонова ҳам саноат ходимлари Бутуниттифоқ кенгаши қатнашчиларининг Мурожаатига жавобан тўқимачилик ишлабчиқариш технологиясини янада такомиллаштириш устида ишламоқда.

(ЎзТАГ).

К. Е. Ворошилов, В. М. Молотов ва Г. К. Жуков Ҳиндистон парламенти а'золари делегациясини қабул қилдилар

28 майда, Кремльда СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов, СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи Ўринбосари ва СССР Ташқи ишлар министри В. М. Молотов ҳамда СССР Мудофаа министри Г. К. Жуков Ҳиндистон парламенти а'золарининг Ҳиндистон Штатлар Кенгаши Раиси ўринбосари Кришнамурти Рао жаноблари бошчилигидаги делегациясини қабул қилдилар.

Делегация составида Штатлар Кенгашининг депутатлари Кришнамурти Рао (делегация бошлиғи), Н. Г. Ранга, Диван Чаман Лалл, Парватхи Кришнан хоним ҳамда Халқ Палатаси депутатлари Шавкатулло шоҳ Ансори, Рамешвар Саху, Индира Майдео хоним, Р. Натесан, Алгу Рай Шастри, Дигвижайя Сингх, Камал Кумар Басу, Сардор Хукам Сингх бор.

СССР Олий Советининг таклифи блан Совет Иттифоқига меҳмон бўлиб келган Ҳиндистон парламент делегациясини К. Е. Ворошилов СССР Олий Совети номидан самимий табриклади. Азиз дўстлар, — деди К. Е. Ворошилов,—Сизлар Совет Иттифоқининг кўп шаҳарларида бўлдингиз, кўп нарсани кўрдингиз. Биз Сизлардан Совет Иттифоқида бўлган вақтингизда олган таассуротларингизни айтиб беришингизни сўраймиз.

Делегация бошлиғи Кришнамурти Рао жаноблари делегация СССРда бўлган вақтда самимият блан қабул қилиб олинганлиги учун ташаккур билдирди. Ҳиндистон парламенти делегациясига, — деди Рао жаноблари, — совет халқининг турмуши блан, унинг хўжалик ва маданий қурилишдаги муваффақиятлари блан кенг миқ'ёсда танишиш имконияти бериб қўйилди. Делегация Қозогистон ССРда, Тожикистон ССРда, Грузия ССРда, Украина ССРда бўлди, Сталинградни, Ленинградни, Сочини бориб кўрди. Делегация совет корхоналарининг, муассасаларининг, колхозларнинг ишлари блан, совет кишиларининг турмуши ва тирикчилиги блан танишди. Биз қаерга борсак ҳам ҳамма жойда бизни катта муҳаббат блан кутиб олдилар,биз ҳамма жойда тинчлик тўғрисида гапираётган кишиларни учратдик,—деди Рао жаноблари.— Биз ҳам тинчликка интилмоқдамиз ва бу ерга ҳечбир ғаразсиз, холис дўстлар бўлиб келдик. Кўрган нарсаларимиздан бизга шу нарса равшан бўлдики, совет халқи бошқа халқлар блан тинчликда ва дўст бўлиб яшашни истайди. Биз ватанимизга қайтиб борганимиздан кейин, — дейишди делегация а'золари, — Совет Иттифоқида кўрган нарсаларимизнинг ҳаммасини ҳинд халқига гапириб берамиз.

Делегация а'зоси Д. Ч. Лалл, қуролсизланиш, ядро қуролини тақиқлаш ва Австрия шартномасини тузиш масалаларида Совет ҳукуматининг ташаббуси халқаро вазиятга ижобий та'сир ўтказишига аминман, деди.

Правардида Рао жаноблари айтдики, Ҳиндистон парламенти а'золари делегациясининг Совет Иттифоқига келганлиги Ҳиндистон ва совет халқлари ўртасидаги дўстона муносабатларни янада мустаҳкамлаш, шунингдек халқаро вазиятни яхшилашга ёрдам беради. Рао жаноблари шахсан ўз номидан ва делегация номидан Н. А. Булганинга ва Н. С. Хрушчевга ҳинд халқининг қизғин саломини ва энг яхши истакларини топширишни илтимос қилди.

Ҳиндистон парламенти депутатлари томонидан суҳбат вақтида айтилган фикрлар муносабати блан, В. М. Молотов СССР блан Ҳиндистон ўртасидаги дўстона муносабатларнинг умумий тинчликни та'минламоқ учун бўлган аҳамиятини қайд қилиб ўтди ва бу дўстона муносабатларни янада ривожлантириш ҳамда мустаҳкамлаш зарурлигини айтди.

Биз шу нарсага сра шубҳаланмаймизки, — деди В. М. Молотов, — асосий масалада — тинчлик масаласида совет ва ҳинд халқлари орасини ажратиб турадиган ҳечбир нарса йўқ. В. М. Молотов, Ҳиндистон блан Совет Иттифоқининг тинчликни ҳимоя қилиш ишида битта, умумий тинчликсеварлик йўлидан боришларини истаганлигини билдирди.

Г. К. Жуков делегация а'золарига мурожаат қилиб айтдики, ўтган урушда кўп қурбонлар берган совет халқи урушнинг такрорланишига йўл қўйилишини истамайди. Халқимизнинг урушга йўл қўймасликдан иборат мана шу самимий интилишига бизга дўст бўлмаган ба'зибир доиралар совет халқининг заифлигини кўрсатучи белги деб баҳо бермоқдалар. Совет халқи ўз кучини билгани ҳолда ва ҳечқандай дўқлардан қўрқмай, тинчликни барча халқаро масалаларни ҳал қилишнинг бирдан-бир воситаси деб ҳисоблайди.

Суҳбат бир соатдан ортиқроқ давом қилди.

Правардида К. Е. Ворошилов делегация а'золарига совет халқи тўғрисида айтган яхши сўзлари учун СССР Олий Совети ва Совет ҳукумати номидан ташаккур билдирди. К. Е. Ворошилов шуни ҳам айтиб ўтдики, Ҳиндистонга борган совет кишилари Ҳиндистон мамлакати тўғрисида кўпгина яхши нарсаларни гапириб берганлар, меҳнатсевар улуғ ҳинд халқи тўғрисида чин кўнгилдан хурсанд бўлиб гапирганлар. Ҳеч шубҳасиз, — деди К. Е. Ворошилов, — мана шундай ўзаро алоқа қилиб туриш натижасида халқларимиз ўртасидаги алоқалар чинакам, мустаҳкам дўстликка айланади.

К. Е. Ворошилов меҳмонларга оқ йўл тилади ва Ҳиндистон президенти Прасад жанобларига, Ҳиндистон бош министри Неру жанобларига, Ҳиндистон парламентига ва улуғ ҳинд халқига самимий салом топширишни илтимос қилди.

Қабул маросимида СССР Олий Совети Президиумининг Секретари Н. М. Пегов ва СССР Олий Совети Президиуми Секретарининг Ўринбосари А. Ф. Горкин ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими самимий, дўстона вазиятда ўтди.

Барча колхоз ва совхозларда ғўза парвариши сур'атини янада оширайлик!

☆

Ғўза парвариши намунали ўтказилмоқда

Бекобод районидаги Ленин номли колхознинг азамат пахтакорлари бу йил она-Ватанимизга 690 гектар ернинг ҳар гектаридан 25 центнердан пахта етказиб бериш учун зўр ғайрат блан курашмоқдалар. Улар колхозда бу йил янги, прогрессив усулни кенг қўллаиниб, 120 гектар ерга 45х45, 90 гектар ерга 60х45 ва қолган ерларга 60 сантиметр схемаси асосида торқаторлаб чигит экдилар. Колхоз а'золари экиш давридаги муваффақиятларини янада мустаҳкамлаш учун ғўза парваришига уюшқоқлик блан киришиб, дастлабки ютуқларни қўлга киритмоқдалар. Бригада ва звеноларaро социалистик мусобақа кучайтириб юборилган. Мусобақада Маманбой Бердимуродов бошлиқ бригада а'золари олдинда бормоқдалар. Улар бу йил 62 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олиш учун курашмоқдалар.

Ўртоқ Ҳ. Қўлдошев бошлиқ бригада а'золари ўз зиммаларига олган социалистик мажбуриятни шараф блан бажариш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар. Бригада а'золари ўртасида меҳнат интизоми яхши йўлга қўйилган. Улар моддий-техника воситаларидан тўла ва унумли фойдаланиб, 124 гектар ердаги ғўзани ягана, чопиқ, культивациядан чиқардилар ва биринчи суғоришни ўтказдилар. Ғўза чопиғида бригада а'золаридан Т. Ҳамроқулова, Ф. Содиқовалар кундалик нормани 1,5—2 ҳиссадан ошириб бажардилар.

Бригада а'золари ғўзанинг иккинчи парваришини қисқа вақт ичида ўтказиб, уни ёппасига шоналатиб олиш учун астойдил курашмоқдалар.

А. ЭҲСОНОВ, Р. УМБАТОВ.

Моҳир универсалчи

Мирзачўл районидаги Шверник номли колхознинг кенг пахта майдони. С. Эшонқулов бошлиқ бригада ерида хизмат қилаётган универсалчи йигит кўк лентадек тизилган ғўзаларни моҳирлик блан культивация қилмоқда. Бу йигит — ўтган йили 1100 гектар ердаги ғўзани сифатли культивация қилиб, колхозчилар ҳурматига сазовар бўлган З. Беляловдир.

Ўртоқ Белялов бу йил ўтган йилгига нисбатан янада кўпроқ ердаги ғўзаларни культивация қилиш мажбуриятини олиб, фидокорона меҳнат қилмоқда. У, бу йилги культивация аввалги йиллардагига ўхшамаслигини ва анча куч ва маҳорат талаб қилишини яхши билади. Моҳир универсалчи квадратларда ўсаётган ғўзаларнинг дастлабки парвариши қизғин тус олган шу кунларда ҳар куни 13 — 14 гектар ердаги ғўзани культивация қилмоқда. Агрегат кетидан яшнаб, кўзга ташланаётган ғўзалар моҳир универсалчига завқ, меҳнатга муҳаббат бағишлайди. Ўртоқ Белялов кейинги 5 кун ичида бригаданинг 75 гектар ердаги ғўзасини сифатли культивация қилди.

— Белялов, — дейди бригада бошлиғи ўртоқ Эшонқулов, — 125 гектар еримизга чигитни сифатли қилиб экиб берган эди. У чигит эккан ерларда белгиланган ғўза тупларига эга бўлмоқдамиз. Унинг культивация қилишдаги фидокорона меҳнати ҳам мақтовга сазовор бўлмоқда. Бригадамиз а'золари ўртоқ Беляловдан жуда миннатдордирлар.

Р. ҲИКМАТОВ.

Ўртасарой районидаги Молотов номли колхозда ғўзанинг ўсув давридаги парвариши кучайтириб юборилди. **Суратда:** 1. Колхознинг 4-нчи далачилик бригадасида тракторчи ўртоқ **И. Ким** ғўзани озиқлантирмоқда. 2. Шу бригаданинг звено бошлиғи **Ш. Рисбоев** (чапда) ва бригада бошлиғи **К. Тўхтасинов** ўртоқлар яганадан кейин ғўза тупларининг қандай ўсишини текшириб кўрмоқдалар.

В. Салов фотоси.

Хўш, улар қачон билишади?

Боёвут район партия комитети ва ижроия комитетнинг биноси блан Каганович номли колхознинг оралиғи Ховос марказига қараганда анча яқинлиги учунми, янги раҳбарлар: «колхозда ғўза парвариши жуда ёмон аҳволда эмиш», «ҳали ердан чигит униб чиқмаган карталар ҳам топилармиш», «айрим бригадаларнинг ғўзасини ўт босиб ётипти» деган шов-шувларни эшита бошладилар. Лекин улар ёмон аҳволни тезда олдини олиш, колхоздаги хато ва камчиликларни бартараф қилиб, ғўза парваришини кенг авж олдириб юбориш чораларини кўриш ўрнига: «эрта борармиз, индин борармиз, текшириб кўрармиз» дейиш блан кифояланиб, хотиржам бўлдилар. Орадан 3—4 кун ўтгач, бюро чақирилиб, раис блан парткомга «ундай қилинсин, бундай қилинсин» деган расмий буйруқлар берилди, холос.

Тарқалган шов-шув шов-шувлигича, ғўза парваришидаги чидаб бўлмас ёмон аҳвол ёмонлигича қолиб кетаберди.

Ўтган йили пахта тайёрлаш давлат планини бажараолмаган бу колхозда кўкламги дала ишларига бу йил ҳам кечикиб киришилди. Чигит ўз вақтида экилмади. Шунинг учун ҳам барча майдонлардаги чигит ола чиқди ва ғўза тупларининг нормал бўлишига эришилмади. Сифатсиз ерга экилганлиги сабабли 167 гектар ердаги чигит униб чиқмади. Натижада бу карталарни бузишга, ортиқча меҳнат куни сарф қилиб, қайта чигит экишга тўғри келди. Ўша карталардан 20 гектарида ҳали ҳам ғўза тупларининг текисланмаганлиги, қолган ерлардаги чигитларнинг ҳам ҳаддан ташқари хато чиққанлиги ва қўшимча чигит экилмаганлиги фикримизнинг тўғри эканлигини исботлайди.

Хўш, «ундириб олинган» 730 гектар ердаги ғўзаларнинг ахволи қалай? Ўт босиб ётган ғўзаларни кўриб ачинасиз. Шу кунгача 380 гектар ердаги ғўза яганаланган, бу ишнинг кўп қисми қўл блан бажарилган. 600 гектар ердаги ғўза сифатсиз культивация қилиниб, шундан 185 гектаригина биринчи чопиқдан чиқарилган.

Бу аҳвол колхоз правлениесининг (раиси Д. Пўлатов) барча ишчи кучларидан, айниқса механизмлардан тўлиқ фойдаланаолмаётганлигини кўрсатди. Колхозга 2-нчи МТС томонидан 9 та «универсал» юборилган. Лекин улардан 3—4 тасигина далада ишлатилмоқда. Улар ҳам белгиланган графикни бажармайдилар. Қолганлари эса бригада пахта майдонларининг четида ишга яроқсизлиги учун фойдаланилмай ётипти. Бу нарса колхозда механизаторлар учун яхши шароит яратиб берилмаганлигини, колхоз правлениеси универсалчиларнинг моддий ва маданий эҳтиёжларини ҳисобга олмаганлигини, шунингдек агрегатларнинг тўлиқ ишлашини МТС раҳбарларидан ўз вақтида талаб қилмаганлигини, барча ишни «бўлса-бўлар...» қобилига ташлаб қўйганлигини кўрсатади.

Колхоз раҳбарлари колхозчилар ўртасида меҳнат интизомини мустаҳкамлашга, звено ва бригадалараро социалистик мусобақани ташкил қилишга, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганишга мутлақо э'тибор бермаганлар. Ана шунинг учун ҳам бригадаларга ажратилган ишчи кучлари ғўза парваришида тўлиқ қатнашмаётир. Бу ҳақда колхоз раиси Пўлатовдан ёки партия ташкилотининг секретари Нуроновдан сўраб қолсангиз, улар узатган оёқларини йиғмасдан туриб:

— Ишга чиқмаётганларни ҳали аниқлаганимизча йўқ, аниқламоқчимиз, чора кўрмоқчимиз, — дейишади.

Хўш, улар бу нарсани қачон аниқлашар экан?!

Ғўза парваришининг авж олдириб юборилиши лозим бўлган ҳозирги ғанимат кунларда колхоз раҳбарларининг ишга бу қадар совуққонлик блан қараганликлари туфайли айрим бригадаларда дала ишларининг сур'ати жуда пасайиб кетган, унинг сифати ёмон.

25 майда колхозда актив йиғилиши бўлиб бригада бошлиқларига янги топшириқлар берилди. Коммунистлар қолоқ бригадаларга бириктириб қўйилди. 26 майда эса 9-нчи бригада бошлиғи ўртоқ Б. Хасанов соат 11 гача далада кўринмади. Бу бригаданинг 48 гектар еридан шу кунгача фақат 18 гектари ягана қилинган. Культивация эса сифатсиз ўтказилган. Чопиқ қилинган ғўза 17 гектарни ташкил қилади. Ўртоқ Салимов бошлиқ 13-нчи бригададаги аҳвол бундан ҳам ёмон.

Бригадаларда мавжуд бўлган дала шийпонларининг биронтаси ҳам ремонт қилинмаган, плакат ва шиорлар блан жиҳозланмаган. Бригадалар шийпонида деворий газета, «Жанговар варақа»лар кўринмайди. Колхозчилар орасида пропаганда ва агитация ишлари олиб бориш партком секретари ўртоқ Нуроновнинг хотирасидан мутлақо кўтарилиб кетган. Шунингдек, дала шийпонларида иссиқ овқат, яслилар ташкил қилинмаган. Ана шунинг орқасида колхозчилар уйларига қатнашга мажбур бўлаётирлар. Уларни рағбатлантириш, меҳнатга муҳаббатларини ортдириш ҳеч кимнинг эсига келмайди.

Аҳвол шу даражага бориб етгандан сўнг райкомда бюро чақирилди. Бюрода Пўлатов, Нуронов ўртоқлар осонгина қутилишмоқчи бўлишди:

— Нима қилишимизни билмаймиз, бошимиз қотиб қолди, — деди раис.

— Мен пахтачиликни билмасам, нега мени қийнайсизлар? — деди колхоз партия ташкилотининг секретари.

Янги ташкил қилинган районнинг янги раҳбарлари уларнинг тутуруқсиз жавобларига тезда зарба беришлари, колхоздаги аҳволни бундан ҳам ёмонлашиб кетмаслиги учун амалий тадбирлар белгилаб, ғўза парваришини кенг авж олдириб юбориш имкониятини яратишлари лозим.

У. ЖОНГИТОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбири.

СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раиси ва Миллатлар Совети Раиси ҳузурида Ҳиндистон парламенти делегацияси шарафига қабул маросими

СССР Олий Советининг таклифига биноан, Ҳиндистон Республикаси Парламенти Штатлар Кенгаши Раисининг ўринбосари Кришнамурти Рао бошчилигида келган Ҳиндистон Парламенти делегацияси Москвада меҳмон бўлиб турибди. Делегация составида Штатлар Кенгашининг депутатлари — профессор Н. Г. Ранга, Диван Чаман Лал, Парватхи Кришнан хоним; Халқ Палатаси депутатлари Шавкатулла шоҳ Ансорий, Рамешвар Саху, Индира Майдео хоним, П. Натесан, Алгу Рай Шастри, Дигвижайя Сингх, Камал Кумар Басу, Сардор Хукам Сингх бор. Делегацияга Штатлар Кенгашининг Секретари С. Мукержи ҳамроҳ бўлиб келган.

СССР Олий Совети Иттифоқ Советининг Раиси А. П. Волков ва СССР Олий Совети Миллатлар Советининг Раиси В. Т. Лацис 29 май кечқурун Ҳиндистон Парламенти делегацияси шарафига қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида СССР Министрлар Советининг Раисининг ўринбосарлари В. А. Кучеренко, В. А. Малишев, И. Ф. Тевосян, ССР Иттифоқи Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосарлари О. В. Куусинен, Т. Қулатов, М. П. Тарасов, СССР Олий Совети Президиумининг а'золари И. В. Капитонов, ва А. М. Панкратова, СССР Олий Совети Иттифоқ Совети Раисининг ўринбосари А. А. Лебедев, СССР министрлари К. П. Горшенин, Н. А. Дигай, В. П. Елютин, В. Г. Жаворонков, А. Г. Зверев, И. Г. Кабанов, Г. М. Орлов, Н. Д. Псурцев, А. Г. Шереметьев, ТАСС-нинг мас'ул раҳбари Н. Г. Пальгунов, РСФСР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари И. К. Лебедев, Совет Иттифоқи маршаллари С. М. Будённий, С. С. Бирюзов, К. С. Москаленко, СССР министрлариининг ўринбосарлари И. Н. Акимов, С. А. Борисов, Н. Ф. Горбась, С. В. Кафтанов, А. П. Ефимов, В. В. Кузнецов, И. Ф. Семичастнов, И. К. Сиволап, В. Н. Столетов, Н. Т. Федоренко, А. Н. Яшин, РСФСР Маориф министри И. А. Каиров, РСФСР Маданият министри Я. М. Зуева, СССР Олий Совети Президиуми секретарининг ўринбосари А. Ф. Горкин, В. И. Ленин номидаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик фанлари академиясининг президенти академик Т. Д. Лисенко, СССР Архитектура академиясининг президенти ва Москва шаҳрининг бош архитектори А. В. Власов, ВЦСПС раисининг ўринбосари Л. Н. Соловьев, СССР Ташқи ишлар министрлигининг коллегия а'зоси С. П. Козирев, Москва область Совети ижроия комитети раисининг ўринбосарлари И. М. Скачков, К. И. Шаронов, Москва шаҳар Совети ижроия комитети раисининг ўринбосарлари Н. И. Бобровников, С. М. Бутусов, З. В. Миронова, С. С. Тихомиров, Тинчликни ҳимоя қилиш Совет комитетининг Раиси Н. С. Тихонов, Центросоюз Раиси А. П. Климов, СССР Совет ёзувчилари союзининг Секретари А. А. Сурков, адмирал Н. Е. Басистий, армия генерали И. Е. Петров, генерал-полковник А. С. Желтов, СССР Олий Советининг, РСФСР ва иттифоқчи республикалар Олий Советларининг депутатлари, СССР Ташқи Ишлар Министрлигининг, Ташқи Савдо Министрлигининг, Москва шаҳар Совети ва Москва область Советининг, Чет эллар блан маданий алоқа қилучи Бутуниттифоқ жамиятининг мас'ул ходимлари, фан, маданият ва сан'ат арбоблари, совет журналистлари ҳозир бўлдилар.

Меҳмонлар орасида Ҳиндистон Республикасининг СССРдаги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси К. П. Ш. Менон, Ҳиндистон Республикаси Элчихонасининг Секретари П. Н. Кауль ҳам ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими вақтида нутқлар сўзланди.

Қабул маросими самимият ва дўстлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

Марказий район партия активининг йиғилиши

Тошкент шаҳар Марказий район партия ташкилоти активининг йиғилиши бўлиб ўтди. «Партия ишининг аҳволи ва уни янада яхшилаш тўғрисида» Ўзбекистон КП район комитетининг биринчи секретари ўртоқ Шкуратов доклад қилди.

Докладда ва йиғилиш қатнашчиларининг нутқларида қайд қилиб ўтилдики, кейинги вақтда райондаги бошланғич партия ташкилотлари ишлабчиқариш ва давлат аппаратининг ишини, бирмунча чуқурроқ ўрганиб, партиявий-ташкилий ва оммавий-сиёсий ишларни хўжалик вазифаларини бажариш блан яхшироқ боғлаб олиб борабошлаганлар.

Шу блан бирга йиғилишда кўрсатиб ўтилишича, район комитети ва бошланғич партия ташкилотлари ўз ишларини халқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида КПСС МК Пленумларининг қарорларида қўйилган вазифаларга мувофиқ қайтадан қуришни жуда секин олиб бормоқдалар. Саноат корхоналарининг, совет муассасаларининг, ижодий ва илмий ташкилотларнинг ҳамда ўқув юртларининг ишида жиддий камчиликлар мавжуд бўлишига сабаб шуки, хўжалик ва маданий қурилиш ишига район партия ташкилоти томонидан қилинаётган раҳбарлик ҳозирги талаблар даражасига кўтарилмаган.

Райондаги саноат корхоналари давлат планларини ойдан-ойга тўла ва ошириб бажармоқдалар. Броқ, бирқанча корхоналарда янги техникани жорий қилиш, технологияни мукаммаллаштириш учун кураш етарли даражада эмас, илғор ишчиларнинг тажрибасини ёйишга етарли э'тибор берилмаётир. Мусобақага раҳбарлик қилишда формализм ва расмиятчилик элементлари ҳали тугатилмаган.

Кўпгина министрликлар ва идораларнинг партия ташкилотлари давлат аппаратини қисқартиш ва арзонлаштириш ишида қат'иятлик кўрсатмаётирлар.

Партиявий-ташкилий ишларда жиддий камчиликларга йўл қўйилмоқда. Бирқанча ҳолларда партия йиғилишлари пухта тайёрланмасдан ўтказилмоқда. Қабул қилинган қарорларнинг бажарилиши устидан контроль қилиб туриш йўлга қўйилмаган.

Кейинги йилларда район партия ташкилоти сон жиҳатидан ўсди. Броқ, ба'зи партия ташкилотларида партия сафларининг сифат составига э'тибор берилмаётир, КПСС сафларига якка-якка танлаб олиш принципига риоя қилинмаётир. Ёш коммунистлар блан етарли иш олиб борилмаётир. Райондаги партия ташкилотлари ҳисобида турган 432 та партия кандидатидан 234 тасининг кандидатлик муддати ўтиб кетган.

Йиғилишда сўзга чиққан партия ташкилотлари секретарьлари Петрилин (иккинчи авторемонт заводи), Иванова (Кенг исте'мол саноат товарлари министрлиги), Беспалов (Пахтачилик бўйича Давлат махсус конструкторлик бюроси), Азадаев (Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тарих ва археология институти) район ва шаҳар партия комитетлари олдига бирқанча талабларни қўйиб, энг яхши партия ташкилотларининг тажрибасини умумлаштириш, қуйи партия ходимларига инструкторлик қилиб туриш иши блан ҳали суст шуғулланаётганликларини кўрсатиб ўтдилар.

Район комсомол комитетининг секретари ўртоқ Панова ўз нутқида бошланғич комсомол ташкилотларига партия раҳбарлигини кучайтириш зарурлиги масаласини қўйди.

Йиғилиш муҳокама қилинган масала юзасидан қарор қабул қилди. Қарорда партия ишини янада яхшилаш тадбирлари белгиланган. (ЎзТАГ).

БУТУНИТТИФОҚ ҚИШЛОҚ ХУЖАЛИК ВИСТАВКАСИ ОЧИЛИШИ ОЛДИДАН

Республикамизнинг кўрки

Ҳали ердан қор кетмасданоқ Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасида тайёргарлик ишлари бошланиб кетган эди. Виставка коллективининг зўр ғайрат блан қилган меҳнати тез кунда ўз самарасини кўрсатди. Виставка территориясига 16 минг тупдан ортиқ турли мева ва манзарали дарахтлар, неча минглаб атир ва эрта очиладиган гуллар ўтқазилди. Жуда катта майдонларга памидор кўчатлари ҳамда бодиринг экилди.

Бу йил қишлоқ хўжалик виставкасида 261 қишлоқ хўжалик экинининг икки мингга яқин сорти кўрсатилади. Жуда кенг майдонда маккажўхори ўстирилади.

Қишлоқ хўжалигини механизациялаш ва электрлаштириш павильонига янги хил қишлоқ хўжалик машиналари келтирилди. Булар орасида колхоз олими Т. С. Мальцев томонидан такомиллаштирилган «Сталинец — 6» маркали комбайн, маккажўхори ўрадиган комбайн, турли хил тракторлар, граб ва сеялкалар, культиватор ва плуглар, чорва молларига озуқа тайёрлайдиган агрегатлар, сигир соғадиган кўчма аппаратлар бор.

Механизация павильони залларига ўрнатилган 280 стенддаги экспонатлар экономикамиз асосларининг асоси оғир индустриянинг ривожланиши ва машинасозлик саноатимиз эришган ғалабаларни ёрқин намойиш қилади.

Экскурсантлар Ўзбекистон павильони стендларида республикамиздаги энг яхши колхоз, совхоз, МТС, илмий текшириш муассасалари эришган янги ютуқларни кўрадилар, уларнинг илғор иш методлари блан танишадилар. Стендлардаги экспонатларда қишлоқ хўжалик илғорларининг пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилини, чорва молларининг маҳсулдорлигини оширишдаги ғалабалари ёрқин ифодалаб берилади.

Коммунистик партия ҳамавақт амалга ошириб келаётган доно миллий сиёсат натижасида ва улуғ рус халқининг оғаларча бераётган ёрдами туфайли Ўзбекистон чор Россиясининг қолоқ, чекка ўлкасидан қудратли индустрияга, ҳартомонлама ривожланган қишлоқ хўжалигига эга бўлган социалистик республикага айланди. Совет Иттифоқининг асосий пахта ба'заси бўлган республикамиз йилдан-йилга гуллаб-яшнамоқда. Павильондаги экспонатларда республикамизнинг хўжалик ва маданий ҳаёти тўла тасвирлаб берилади.

Ўзбекистон павильони залларида ўрнатилган 66 стендда республикадаги 13 колхоз, 6 совхоз, 2 МТС, бир машина экскаватор станцияси, 10 илмий-текшириш муассаса, 5 чорвачилик фермасининг илғор тажрибалари, қолган 7 стендда эса республиканинг маданий ҳаётига боғлиқ экспонатлар кўрсатилади. Шуни ҳам айтиш керакки, павильонда бу йил янгидан 18 стенд ўрнатилиб бунда республика ҳаётидаги кейинги ўзгаришлар ва қишлоқ хўжалик соҳасидаги сўнгги ютуқлар тасвирланади.

Ўзбекистон ССР халқ рассоми Ўрол Тансиқбоев раҳбарлигида ишланган ажойиб расм ва безакларда, нақш ва лавҳаларда республика халқ хўжалиги, ирригация, пахтачиликни комплекс асосда механизациялашнинг ривожланиши, ўзбек халқининг гуллаб-яшнаётган маданияти ва сан'ати бадиий бўёқларда тасвирланган.

Павильоннинг кенг ва ёруғ залларига кирсангиз ундаги кенг пахта далалари, токзор, мевазор боғлар, поёнсиз яйловларнинг бенихоя гўзал манзараси республиканинг ўзига хос қиёфасини кўз олдимизда яққол гавдалантиради.

Залдаги қандиллардан нур ёғилиб турибди. Бу нурлар нақшбанд қуббалар, стендлардаги ранг-баранг атлас-шохилар, тимқора, кулранг қоракўл териларининг жилвасига қўшилиб кўм-кўк дала-қирларга таралади. Бу манзара серқуёш республикамизнинг ёзги нурофшан оромбахш пайтларини эслатади.

Мана, катта Фарғона каналининг ҳайқириб оқаётган зилол суви бепоён пахта далаларига таралмоқда. Пахтазорларнинг этакларига, яйловларга, яйловлар эса қирлардан ошиб, тоғ этакларига уланиб кетади.

Пахта далалари гавжум. Бир томонда универсалчилар, пуркагич машиналари, бригада бошлиқлари, сувчилар, звено а'золари — ҳамма иш блан банд. Узоқдаги яйловларда ўтлаб юрган қўй-қўзилар, сигир-бузоқлар, итини эргаштириб юрган чўпон. Республика колхозчиларининг меҳнат ҳаётини тасвирловчи бу расмлар шундай жонлантирилганки, уларга қараб бироз хаёл суриб қолсангиз гўё пахта далаларидаги машинларнинг гулдираши, яйловлардаги қўй ва қўзиларнинг ма'рашлари чўпоннинг найига қўшилиб, мусиқий оҳанг бераётгандек туйилади.

Ўзбек халқи революцияга қадар чор ҳукумати ва маҳаллий феодаллар зулми остида эзилиб келган эди. Улуғ Октябрь социалистик революцияси помешчиклар ва капиталистлар ҳокимиятини ағдариб ташлади, подшо Россиясидаги эзилган барча халқларни озодликка чиқарди.

Ўзбекистон Совет Социалистик Республикаси совет ҳокимияти йилларида халқ хўжалигининг барча соҳаларида ва маданиятда жуда катта ғалабаларга эришди.

Павильоннинг биринчи стенди Совет Ўзбекистонининг индустриал қудратини кўрсатишга бағишланган.

Ўзбекистонда саноат ишлабчиқариши 1913 йилга нисбатан 16,8 баробар ошди. Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги кенг ривожланган индустриал республикага айланди. Республиканинг машинасозлик саноати қишлоқ хўжалигини сеялкалар, культиваторлар, пахта териш, кўрак чувиш, ғўзапоя юлиш машиналари, қишлоқ хўжалик экинлари зараркунандаларига қарши курашучи аппаратлар блан та'минламоқда. Химия корхоналари кўплаб минерал ўғитлар ишлабчиқармоқда. Республикада кучли экскаваторлар, насослар, ирригация иншоотлари учун металл конструкциялар, землесослар ишлабчиқарадиган йирик корхоналар бор.

Республиканинг қишлоқ хўжалигида ҳам жуда катта ўзгаришлар бўлди. Революцияга қадар Ўзбекистонда 1 миллион 200 минг ерсиз батрак бор эди. Улуғ октябрь социалистик революцияси деҳқонларнинг ахволини тубдан яхшилади. Майда, тарқоқ, ниҳоятда қолоқ қишлоқ хўжалик ишлабчиқариши биринчи даражали техника блан қуролланган йирик социалистик қишлоқ хўжалигига айланди. Ҳозир республикада 2.414 колхоз бўлиб, шундан 2.136 таси пахтакор ҳисобланади. Бу колхозларга абадий берилган ер 12 миллиондан ортиқроқ гектарни ташкил этади.

Илғор агротехниканинг кенг жорий қилиниши ва ҳосилдор уруғларнинг экилиши барча қишлоқ хўжалик экинларидан, айниқса пахтадан мўл ҳосил етиштириш имкониятини берди. Республикада 250 машина-трактор, 15 машина чорвачилик ва 25 машина экскаватор станцияси бор. Бу станциялар жуда кўп қишлоқ хўжалик машиналари блан та'минланганлар.

1954 йилда пахтачиликда ер ҳайдаш ишлари 98 процент, экиш 97 процент, культивация 86 процент механизациялаштирилди.

Ўзбекистоннинг узоқ ёзги иқлими иссиқ ва қуруқ. Республиканинг кўп қисмида ўсимликнинг нормал ўсиши учун нам етишмайди. Шу туфайли экинларни суғориш республика қишлоқ хўжалигида жуда катта аҳамиятга эга. Қаерда сув сероб бўлса шу ерда далалар, боғлар чамандек яшнаб туради. Қаерда сув камоб бўлса шу ерда экинларнинг холи хароб. Сув ернинг қони. Республиканинг ўзига хос мана бу хусусияти павильоннинг ирригация-мелиорация стендидаги экспонатларда тўла ифода этиб берилган.

Водийнинг бош артерияси—катта Фарғона канали ҳайқириб оқмоқда. Унинг соҳилларида ям-яшил пахта далалари, токзор, мевазор боғлар, турли-туман гуллар чамандек очилиб ётибди.

Ҳозир республикада 800 дан ортиқ суғориш системаси бўлиб, экинларни суғориш учун ҳар йили дар'ёлардан 28 миллиард кубометр сув чиқарилади. Каналларнинг умумий узунлиги 160 минг километрни ташкил этади.

Павильоннинг марказий зали ўртасига квадрат-уялаб экилган пахталар чаман-чаман очилиб ётибди.

Пахтачиликни ривожланиши блан жамият бойлиги йилдан-йилга ортиб бормоқда. Республикадаги колхозларнинг 76 проценти миллионер ҳисобланади.

Республиканинг пахтачиликдаги эришган ғалабалари залдаги экспонатларда илғор колхоз, совхозлар мисолида яққол кўрсатиб берилади. Бу колхоз, совхозларнинг бой тажрибаси кенг пропаганда қилинади.

Бу йил экскурсантлар павильонда Тошкент областидаги колхоз, совхозлар ва илмий-текшириш муассасаларининг тажрибасидан олинган кўпгина янгиликлар блан танишадилар.

Кучли трактор ер ағдариб, қуруқ очмоқда. Рассомнинг моҳир қўли блан ишланган бу расмда Сирдар'ё районидаги «Ҳақиқат» колхозининг яқин ўтмишдаги тарихи тасвирланади. Ҳозир колхоз пахтадан мўл ҳосил олаётган шу ерлар яқиндагина ботқоқлик, шўрхок жойлар эди. Бу ерларни кучли техникасиз асло ўзлаштириб бўлмас эди. Колхозга давлат катта ёрдам берди. МТС ва машина-экскаватор станциясининг коллективлари колхозчиларни қўллаб қувватладилар. Сизот сувлар қуритилди, ер ҳайдалиб, қамишлардан тозаланди. Далага пол олиниб планлаштирилди.

Колхозчилар, МТС ва МЭС коллективларининг зўр ғайрат блан қилган меҳнатлари туфайли 500 гектар ер ўзлаштирилди. Колхоз ҳар йили суғориладиган ерларнинг мелиоратив холатини яхшилаш учун 200 минг сўм сарф қилади. Шўрхок ерларни ювиш учун ноябрь ва декабрь ойининг бошида ҳар гектарга 1500 — 2000 кубометр ҳисобида 2—3 марта сув қўйилади. Колхоз ўзлаштирилган шўрхок ерга биринчи йили шоли экади, шўри кам бўлган ерларга эса беда ва пахта экилади.

Колхоз суғориш системасини тубдан ўзгартириб юборди. Илгариги 141 суғориш участкаси ўрнида 21 участка ташкил қилинди. Натижада суғориш участкалари кенгайиб, ҳар қайсиси 20-40 гектардан бўлиб қолди. Бу эса пахта ҳосилини оширишга катта ёрдам берди. Колхоз 1954 йилда 1946 йилдаги 25 центнер ўрнига 35 центнердан ҳосил олди. Пахтадан юқори ҳосил етиштирган кўпгина колхозчилар Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвонини олдилар. Улар орасида колхоз раиси Назира Йўлдошева ҳам бор.

Сталин мукофотининг лауреати, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, янгийўлли халқ селекционери Назарали Ниёзовнинг назарий жиҳатдан тўла асосланган бой тажрибаси алоҳида стендда ўзининг ёрқин ифодасини топган.

Ўзбекистон павильони мавсумга яхши тайёрлик блан кирди. Павильон давлат комиссияси томонидан а'ло баҳо блан қабул қилинди.

Халқ университетига айланиб кетган Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалиги виставкасида марказий ўринлардан бирини эгаллаган Ўзбекистон павильонини кичик бир мақолада тўла тасвирлаб бериш қийин, албатта.

Жуда кўп павильон—ҳашаматли саройларни ўз ичига олган университет — шаҳар дарбозасининг очилиш куни энди узоқ эмас.

А. МИРБОБОЕВ.

Москва шаҳри.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Савдо соҳасидаги нуқсонларга қарши жиддий курашайлик“

Газетамизнинг шу йил 24 апрель сонида юқоридаги сарлавҳа блан чиққан мақолада Тошкент темир йўл станциясидаги 1-нчи разрядли ресторанда тартиб ўрнатилмагани, исте'молчиларга маданий-маиший хизмат кўрсатиш ёмон аҳволда экани, совет савдо қоидаларининг бузилгани ва бошқа кўпгина жиддий камчиликлар очиб ташланган эди.

Тошкент темир йўл ресторанлари ва буфетлари тресги бошқармасининг бошлиғи ўртоқ Сутягинанинг редакциямизга хабар қилишича, мақола юзасидан текшириш ўтказилган ва унда келтирилган фактлар тўла исботланган. Исте'молчиларга хиёнат қилган повар-бригадир Жарков, повар Иванцова, официантка Зерфиналар ишдан четлатилган. 3-нчи лоток сотучиси Попкова, 4-нчи лоток сотучиси Идрисова, 5-нчи лоток сотучиси Захаровалар ўз вазифаларидан бўшатилганлар ва айрим ходимларга нисбатан ма'мурий чора кўрилган.

Трест йўл ресторанлари раҳбарлари блан бирга юз берган камчиликларни тузатиш, савдо шохобчаларининг иши устидан контрольликни кучайтириш юзасидан бирқанча амалий тадбирлар белгилаган.

1905 Мусо Тошмуҳаммедов Ойбек 1955

Ғафур ҒУЛОМ

Ойбек—ёзучи ва олим

Ҳурматли ёзучимиз М. Т. Ойбекнинг ўзбек совет адабиёти ва адабиётшунослигининг тараққиётидаги хизматлари жуда каттадир.

Ойбек совет Ўзбекистонининг йирик шоирларидан биридир. У кичик ше'рлар ёзиш блангина чегараланиб қолмасдан, катта ше'рий полотнолар, поэмалар ҳам яратди. Ойбек поэмаларида республикамиз ҳаётида юз бераётган муҳим воқиалар ўз аксини топди.

Ойбекнинг бошланғич поэмалариёқ сюжетлилиги блан ажралиб туради. Бу поэмалар ўзининг ҳаётий воқиалар ва совет кишиларининг ички кечирмаларини тасвирлашдаги реалистик характери блан ўзбек поэзиясининг тараққиётида муҳим ўринни эгаллайди.

Ойбекнинг ўзбек прозасини вужудга келтиришдаги ва унинг тараққиётидаги роли ҳам буюкдир.

Муҳим жанрлардан бири бўлган ўзбек романининг тараққиёти Ойбек номи блан чамбарчас боғланган.

Совет ёзучиларининг иккинчи Бутуниттифоқ с'езди адабиёт ва сан'ат асарларининг миллий шаклга эга бўлишини яна бир марта кўрсатиб ўтди. Социалистик мазмунга эга бўлган Ойбек асарлари ўз шакли блан тўлиғича миллийдир.

Ўзбек адабиётига тарихий роман жанрининг киритилишида Ойбекнинг хизмати каттадир. Сталин мукофотига сазовор бўлган «Навоий» романининг яратилишида Ойбек А. Н. Толстой каби совет тарихий романи жанрининг йирик усталари тажрибаларига асосланди. Тарихда шахснинг ролини маркcча-ленинча тушунган Ойбек XV асрдаги феодал тузуми даврида ижод этган улуғ мутафаккир Навоийнинг ҳаққоний бадиий образини яратиб берди. Ойбекнинг бу асари XV асрдаги воқиаларни, тарихий кишилар ҳаётини, ёзучи, тарихчи, олимларнинг ҳаёти ва асарларини ўрганишда жуда катта аҳамиятга эгадир. Ойбек бундай тарихий реалистик роман яратишга XV асрга тегишли тарихий материаллар, турли-туман хужжатлар ва фактларни тўлиқ ўрганиб чиқиши натижасида эришди. Бу асарда Ойбекнинг ёзучилик қобилияти блан бир қаторда унинг олимлиги ҳам ўз аксини топди.

Ойбекнинг ижодий фаолияти бадиий асарлар ёзиш блангина чегараланиб қолмайди. У ўзбек адабиётшунослигининг тараққиёти учун ҳам катта хизматлар қилди. Ойбек рус, ўзбек ва тожик классик ва совет адабиётларини яхши билади. Унинг ўзбек адабиётшунослигининг турли соҳаларига тегишли 30 га яқин илмий асарлари ва мақолалари бор. Ойбекнинг 1933—1935 йилларда ёзилган «Социалистик лирика учун», «Ўзбек поэзиясининг тили», «Ўзбек поэзияси сўнгги йилларда» сингари мақолаларида Коммунистик партиянинг чақириғига жавобан ҳаётни чуқурроқ ўрганиш, фолклордан унумли фойдаланиш, социалистик реализм принципларини чуқур эгаллаш, поэзиянинг халқчил бўлиши ҳарбир шоирнинг жанговор вазифаси эканлиги та'кидланади.

Ойбек ўзбек классик адабиётига доир масалаларни ишлашга ҳам зўр э'тибор берди. Унинг Муқимий, Фурқат ва айниқса Навоий ҳақидаги мақолалари ҳозиргача ўз қимматини тўлалигича сақлаб келади.

Ойбекнинг айниқса улуғ мутафаккир Алишер Навоийнинг адабий ме'росини ўрганиш ва ўзлаштиришга бағишланган илмий асарлари Навоийшуносликнинг ривожланишида алоҳида ўрин тутади. Ёзучи олимнинг «Навоийнинг адабий ме'роси», «Улуғ мутафаккирнинг ҳаёти ва ижод йўли», «Навоий идеяларининг кенглиги» каби мақолалари ҳозир ҳам Навоий ижодини ўрганишда катта илмий қимматга эга. «Навоий идеяларининг кенглиги» мақоласи Навоий поэзиясининг тематикаси, хусусиятларини очиб беришда алоҳида аҳамиятга эгадир.

Ойбекнинг ҳозирги замон ўзбек совет адабиёти тараққиётига бағишланган мақолалари ҳам кўпдир. У «Ўзбек совет адабиёти юксалишда» мақоласида ўзбек ёзучиларини ҳозирги замон темаларида асарлар яратишга, ўз ижодлари устида қунт блан ишлашга, социалистик воқи'лигимиз ва ҳаётни яқиндан ўрганишга чақиради.

Ўзбекистонда адабий танқидчиликни ривожлантириш масалаларига ва ўзбек адабиётшунослиги олдидаги вазифаларга Ойбек алоҳида аҳамият берди.

Халқимизни ўзбек адабиётининг ютуқлари блан, қардош халқларнинг маданий бойлиги блан таништиришда Ойбекнинг хизматлари каттадир. Унинг ўзбек адабиёти ҳақидаги мақолалари марказий матбуотларда, шунингдек Украина, Озарбайжон, Туркманистон ва бошқа иттифоқдош республикалар газеталарида ҳам босилиб туради.

Ойбек Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг тил ва адабиёт институти ишларида, адабиётшунос кадрларни етиштириб бериш ишида актив қатнашмоқда.

Ойбекнинг бутун куч-ғайрати ва муҳаббати ўзбек адабиёти ва адабиётшунослигини ривожлантириш ишига қаратилгандир.

Ойбек ҳаёти ва ижодига бағишланган виставка

Алишер Навоий номидаги ўзбек давлат халқ кутубхонасида Сталин мукофоти лауреати ёзучи Ойбекнинг туғилганига 50 йил, ижодий фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати блан виставка ташкил этилди.

Виставка бирнеча бўлимдан иборат. Унда ёзучининг «Навоий», «Қутлуғ қон», «Олтин водидан шабадалар» романларининг рус, ўзбек тилларида ва қардош халқлар тилларида нашр этилган нусхалари қўйилган.

Ойбекнинг поэтик асарларига катта ўрин ажратилган. Унинг «Қизлар», «Уч», «Бахтигул ва Соғиндиқ» каби поэмаларининг журналларда босилган вариантлари ва алоҳида чиқарилган китоблари ҳам бор.

Виставкада Ойбекнинг турли даврларда ёзучилар союзининг пленумларида, йиғилишларда, катта мажлисларда сўзлаган нутқларидан парчалар ҳам бор.

Бундан ташқари виставкада рус ва ўзбек танқидчиларининг Ойбек ҳаёти ва ижоди ҳақидаги мақолалари, унинг прозаик ва поэтик асарлари тўғрисидаги рецензиялар ҳам катта ўрин олган.

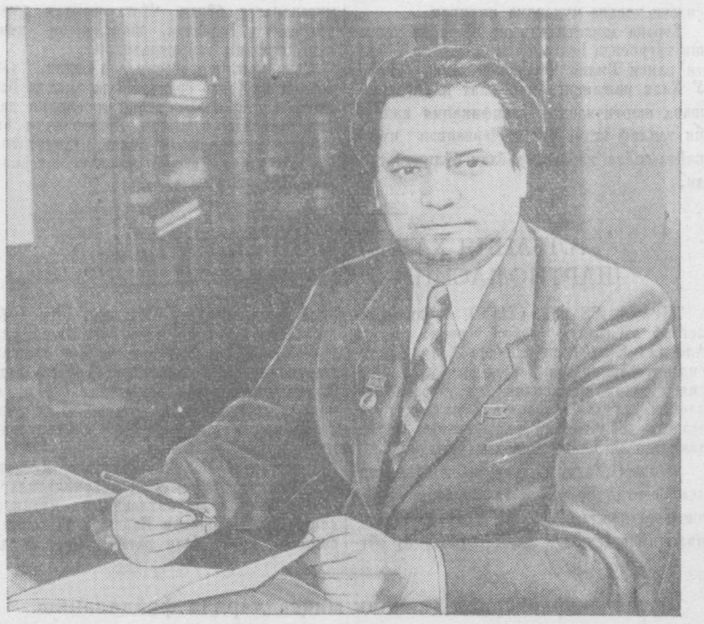

Мусо Тошмуҳаммедов Ойбек

ТАБРИК ТЕЛЕГРАММАЛАРИ

Отоқли ўзбек совет ёзучиси, Сталин мукофоти лауреати Мусо Тошмуҳамедов Ойбекнинг номи фақат республикамиз меҳнаткашларигагина эмас, балки қардош иттифоқчи республикалар халқларига ҳам машҳурдир. Унинг асарлари Москва, Ленинград, Киев, Минск, Петрозаводск, Кишеневда нашр этилган. Ойбек асарларини Ўрта Осиё, Закавказье ва Болтиқ бўйи халқлари ўз тилларида севиб ўқимоқдалар. Ойбекнинг айрим китоблари халқ демократияси мамлакатларида, шунингдек бошқа чет давлатларда босиб чиқарилган.

Бадиий сўз устаси Ойбекнинг «Навоий», «Қутлуғ қон», «Олтин водидан шабадалар» романлари ва поэтик асарлари қардош халқлар тилларида қайта-қайта нашр этилмоқда ва совет китобхонларининг севимли китоблари бўлиб қолмоқда.

Отоқли ёзучи Ойбекнинг туғилганига 50 йил ва ижодий фаолиятига 30 йил тўлиши муносабати блан юбиляр номига, шунингдек Ўзбекистон Совет ёзучилар союзига кўплаб табрик телеграммалари келмоқда.

Қирғизистон Совет ёзучилари союзидан келган телеграммада Ойбек асарларини фақат Қирғизистон ёзучиларигина эмас, балки оддий қирғиз кишилари ҳам яхши билишлари айтилади. Қирғиз ёзучилари Ойбекни шонли элликйиллик юбилей блан табриклаб, унга сиҳат-саломатлик ва янги ижодий муваффақиятлар тилаб қоладилар. Ойбекнинг қаламкаш қирғиз дўстлари Токомбоев ва Жонтошев ҳам ўз телеграммаларида қардош қирғиз халқининг Ойбек асарларига бўлган қизиқишини, йирик бадиий сўз устаси Ойбек блан фахрланишларини баён қилтанлар.

Узоқ Петрозаводскдан Ойбек адресига келган телеграммада, Карело-фин ССР ёзучилари, «Сизни туғилганингизга эллик йил тўлиш муносабати блан табриклаймиз. Сизнинг ўзбек адабиётининг гениал асосчиси Алишер Навоий ҳақидаги ажойиб романингиз мамлакатимизнинг барча қардош халқларига яхши ма'лумдир. Кўпмиллатли совет адабиётининг янада гуллаб-яшнаши учун сизга бутун қалбдан янги ижодий муваффақиятлар тилаймиз» дейдилар.

Арманистоннинг машҳур ёзучиларидан Исаакян, Зарян, Демирчян, Топчян ва Салахян Ойбекни эллик ёшга тўлиши муносабати блан Арманистон адабиёт жамоатчилиги номидан қизғин табриклайдилар. Улар Ойбекнинг оташин ше'рларини, ҳаққоний романларини Арманистон меҳнаткашлари зўр муҳаббат блан ўқиётганликларини, Ойбек ижодида қардош ўзбек халқининг адабиёти равноқининг ёрқин ифодасини кўраётганликларини ёзадилар.

Болтиқ бўйи республикалардан ҳам юбиляр номига телеграммалар келмоқда. Қардош Литва ёзучиларидан Балтушис, Венцлова, Гузявичюс, Корсакас, Межелайтис, Раймерис, Слуцкис, Тильвитис ва Шимкус отоқли ўзбек совет ёзучиси Ойбекнинг шонли юбилей блан табриклаб, унга янги ижодий муваффақиятлар тилаб телеграмма юборганлар.

Грузия, Туркманистон, Молдавия, Қозоғистон ва бошқа қардош республикалар совет ёзучилари союзларидан келган телеграммаларда ҳам юбилярни қизғин табриклайдилар ва унинг асарларининг ўз республикалари меҳнаткашлари орасида кенг тарқалганлигини ёзадилар.

Ойбек ижодида хотин-қизлар образи

Ойбек ижодида хотин-қизлар образи муҳим ўринни эгаллайди. У ўзининг қатор асарларида Улуғ Октябрь революцияси туфайли озодликка чиқиб, фабрика ва заводларда, колхоз ва совхозларда эркин меҳнат қилиш ҳуқуқига эга бўлган ўзбек хотин-қизлари образини яратиб берди.

Милтиқ, машқини унитма, бир кун
Жанг — кураш бўлар.
Эрк жаллодларин йўқ этиш учун
Кўп қон сочилар,
Йиқилсам, жангда қизил рўмолинг
Ярамни боғлар.
Тез бор, кутар иш ва ўртоқларинг,
Ўтмасин чоғлар.

«Бригадир хотин» ва «Колхозчи қишлоқда» ше'рларида Ойбек ўз кучи ва меҳнатини Ўзбекистонда пахтачиликни ривожлантиришга бағишлаган ва бу йўлда тинмай хизмат қилаётган ватанпарвар колхозчи хотин-қизлар образини тасвирласа «Қишлоқ қизи — студент» ше'рида ўтмишда оғир ҳаёт кечирган деҳқон қизининг совет даврида илм ва фанни қунт блан эгаллаб, жамиятимизнинг актив қурučисига айланаборишини кўрсатилади.

Ойбекнинг «Дилбар — давр қизи» (1932) поэмаси ўзбек хотин-қизлари озодлиги темасида ёзилган асардир. Бу, шоирнинг поэма жанридаги биринчи тажрибаси бўлиб, ўзбек хотин-қизларининг ижобий образини яратиш жиҳатидан ҳам диққатга сазовордир. Поэмада 20-нчи йилларнинг иккинчи ярмида ўзбек хотин-қизларининг озодлиги учун олиб борилган кураш акс этган. Дилбар образида озодликни мустаҳкамлаш ва социализм қурилиши соҳасида эркин меҳнатга актив қатнашиш учун курашган минглаб бахтиёр совет хотин-қизлари блан озодлик душманлари ўртасидаги конфликт, янгиликнинг эскилик устидан ғалаба қилиши реалистик бўёқларда типиклаштириб тасвирланади. Ойбек «Ўч», «Бахтигул ва Соғиндиқ» поэмаларида ўзбек ва қозоқ халқларининг ўтмишдаги ҳуқуқсизлигини ва уларнинг эзучиларга қарши курашини акс этдиради.

Шоир тарафидан чизилган Бахтигул ва Ла'лихон ўтмишда феодал-патриархал оилавий муносабатлар остида эзилган, оддий инсоний ҳуқуқлардан маҳрум бўлган хотин-қизларнинг типик образларидир.

Ўзбек хотин-қизларининг ўтмишдаги оғир аҳволини кўрсатиш Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романида ҳам катта ўрин эгаллайди. Ўзбек адабиётининг энг йирик асарларидан бири бўлган бу роман собиқ Туркистон меҳнаткашларининг иккитомонлама зулм остида эзилиши ва ўзбек халқининг бу зулмга, самодержавиега, умуман эксплуататорларга қарши 1916 йилда кўтарган озодлик қўзғолонини акс этдиради.

«Қутлуқ қон» романидаги муваффақиятли чиққан образлардан бири Гулнордир. Бу образ орқали ёзучи ўтмишда чўрилик, хўрликда эзилган ўзбек меҳнаткаш аёлининг типик вакилини кўрсатди.

Меҳнатсевар, хуштабиат «нафис, нозик, ма'сума бир қиз...» Гулнор бойлик учун сотилишни истамаган, бойнинг мол-давлатига учмаган, чин инсоний муҳаббатга эга бўлган, соф кўнгилли, мустаҳкам иродали ўзбек аёли образидир.

Романдаги камбағал хотин-қизлар вакилларидан Унсин, Гулсумбиби, Саодат кампир каби аёллар тақдири Гулнор тақдиридан яхши эмас. Қариганида нонвойчилик блан кун кўручи, қўзғолонда қатнашган Саодат кампир, «бир қаричликдан йўқчиликка, меҳнатга кўникиб ўсган Унсин (Йўлчининг синглиси) образларида меҳнаткаш халққа хос бўлган инсоний гўзаллик, меҳрибонлик, самимийлик, росгўйлик каби фазилатлар умумлаштириб берилади.

Меҳнаткаш хотин-қизларнинг бутун гўзаллиги ёзучи томонидан усталик блан яратилган. Бойлик олдида ҳарқандай тубанликка тайёр турган, кишининг қадри-қимматини пул блан ўлчовчи бой хотинлар, Лутфиниса, Нури, Шарофатхон, Турсунойларнинг жиркан ч башараларини фош этиб ташлаш фонида ижобий қаҳрамон хотин-қизлар образи янада яхшироқ, янада ёрқинроқ кўринади.

Ойбек «Раиса» ва «Ойша хола» ше'рларида Улуғ Ватан уруши йилларида мамлакат ичкарисида туриб ғалабани тезлатиш учун тинмай меҳнат қилтан ўзбек хотин-қизларининг ёрқин образини яратди.

Хотин-қизларнинг уруш даврида қилган буюк ишлари Ойбекнинг урушдан кейин ёзилган «Қизлар» поэмасида яна мукаммалроқ ишланди. Асарнинг қаҳрамонлари Назмихон, Олтиной, Дилбар, Ойжамол ва Гулшанлар образида совет ёшларига хос бўлган Ватанга муҳаббат, Ватан олдида ўз бурчини адо этиш, меҳнатсеварлик каби олийжаноб фазилатлар куйланади.

Шоир қизлар образини чизишда, уларнинг фақатгина меҳнат соҳасидаги ютуқларини кўрсатиш блан чегараланмасдан, балки бу бешта қизнинг ички кечирмаларини, фронтга кетган ёрини соғиниш, унинг тезроқ қайтишини исташ каби юрак туйғуларини ҳам тасвирлайди. Бу эса асарнинг реалистик, қизлар образини тўлақонли чиқишида катта роль ўйнайди.

Ойбекнинг ҳозирги замон темасида ёзилган асарларидан бири «Олтин водидан шабадалар» романи бўлиб, ёзучи бунда ҳам хотин-қизлар образини яратишга алоҳида э'тибор берди.

Комила образида йирик колхоз хўжалигига моҳирлик блан раҳбарлик қилаётган талантли коммунист хотин-қизлар образи типиклаштирилгандир. Комила меҳнатга бўлган муҳаббати, тиришқоқлиги, қийинчиликдан қўрқмаслиги ва уни енгаолиши блан колхозчилар ўртасида катта ҳурматга сазовор бўлади ва оддий колхозчидан колхоз раиси даражасига кўтарилади. Комила раислик қилган «Элобод» бошқаларга намуна бўладиган илғор колхозга айланади. Асарда хотин-қизларнинг раҳбарлик постларида иш олиб бориши, ижтимоий-сиёсий ҳаётда актив қатнашиши реалистик чизиб берилгандир.

Шунингдек романда, комсомол — ёшлар звеносининг а'золари «Қаҳрамон» колхозининг жонкуярлари Ҳакима, Дилбар, Тансиқ, Анзират ва Дилшод каби хотин-қизлар образи орқали социалистик қишлоқнинг янги кишилари ўзининг бадиий ифодасини топади.

Кенг китобхонлар оммаси севимли ёзучи Ойбекнинг эллик ёшга кирганини нишонлаб, ундан келажакда жамоат арбоблари, фабрика-завод илғорлари бўлиб ишлаётган, илм ва сан'ат соҳасида танилган ўзбек хотин-қизлари ҳақида кўплаб асарлар яратишини умид қилади.

Машҳура СУЛТОНОВА,
Филология фанлари кандидати.

ОТОҚЛИ ЁЗУЧИ

Мусо Тошмуҳаммад ўғли Ойбек ўзбек совет адабиётининг йирик бадиий сўз усталаридан биридир.

Ойбекнинг биринчи ше'ри 1922 йилда босилиб чиққан эди. Шу биринчи ше'ри блан у ҳозирги кунда ёзиб тамомлаётган «Покистон ҳақида қисса» повести орасидаги 33 йил ичида қийин, мураккаб ва шонли ижодий йўлни босиб ўтди. 1926—1931 йилларда шоир Ойбекнинг «Туйғулар», «Кўнгил найлари» ва «Маш'ала» номли тўпламлари босилиб чиқди. Коммунистик партия ва Совет ҳукумати Ойбекнинг ғоявий жиҳатдан тўғри йўл топиши учун бениҳоя катта ғамхўрлик қилди, унинг ижодиётини социалистик тараққиёт йўлига буриш учун ҳартарафлама ёрдам берди. Натижада шоир ўз тақдирини совет халқининг кураши ва иши блан қаттиқ боғлади. Халқнинг фикр ва туйғуларини, қаҳрамонона меҳнатини, ўтмиш ва ҳозирги ҳаётини, порлоқ келажакка интилишини акс этдирди. У, илғор рус адабиётининг энг яхши традицияларини ўз ижодига сингдираборди. У, Ғафур Ғулом, Ҳамид Олимжон, Абдулла Қаҳҳор ва бошқа пешқадам шоир ва ёзучиларнинг илғор сафида туриб Ҳамза Ҳакимзода бошлаб берган ўзбек совет адабиётини гуллаб-яшнашига катта ҳисса қўшди.

Ойбек 30-нчи йиллар бошида мамлакатимизда «меҳнат янгича, кураш бошлангани»дан илҳомланди, ўз асарларида социалистик меҳнат қувончини куйлади, эскиликка қарши кескин ҳужумни, хотин-қизлар озодлиги темаларини акс этдирди, ўтмишдаги зулм ва ҳақсизликларни қоралади, замонамиз кишиларининг кечирмалари ва буюк курашларини тасвирлади, меҳнатга социалистик муносабатларни ўрнатишга, илм-фанни эгаллашга чақирди. Буни Ойбекнинг «Фанга юриш», «Комсомол қўшиғи», «Бешйиллик план», «Паттачи хотин», «Комсомолка-ишчи қиз», «Днепрострой», «Темир ҳақида», «Ўзбекистон» каби ше'рлари, «Дилбар — давр қизи», «Ўч», «Темирчи Жўра», «Бахтигул ва Соғиндиқ», «Қаҳрамон қиз», «Навоий» каби поэмаларида кўриш мумкин.

Ойбек «Фанга юриш» ше'рида меҳнаткашлар ўртасидан интеллигенция кадрлари етиштириш соҳасида коммунистик партия олиб борган сиёсатни куйлади. Ёшларни «фан ўлкасида давон ошиш»га чақирди. «Комсомолка-ишчи қиз» ше'рида комсомолкани ватан мудофааси учун курашга тайёрланишга ундади, унинг жанговарлик руҳини ўстиришга, ватандошларга ёрдам туйғусини чуқурлатишга ҳаракат қилди. «Бешйиллик план», «Темир ҳақида» ше'рларида бешйиллик қурилишларининг ажойиб ютуқларини ифодалади. «Днепрострой» ше'рида гигант электр станциясини қуришга киришган совет кишиларининг мустаҳкам иродасини, ижодий меҳнат пафосини тараннум қилди. «Дала йўлида» ше'рида социалистик қишлоқ манзарасини, ундаги маданий ва фаровон ҳаёт кўринишларини тасвирлади. «Бригадир хотин» ва «Колхозчи қишлоқда» ше'рларида ўз кучи ва меҳнатини пахтачиликни ривожлантиришга сарф этаётган, «кенг пахтазорга меҳр блан қараган», «орзу-ҳавас, туйғу — барчасини унум учун бағишлаган» ватанпарвар бригадир хотин-қизлар образини чизишга уринди.

Социалистик реализмни эгаллаш йўлида Ойбекнинг «Темирчи Жўра» поэмаси олдинга қўйилган катта қадам бўлди. Бу поэмада ўзбек меҳнаткашларининг Октябрь революциясини мудофаа қилиб, босмачиликка қарши кураш олиб борганликлари акс этдирилди. Поэмада темирчи Жўра ва ишчи Турсун образларида гражданлар урушининг қизғин пайтида жонини аямай Ватан душманлари ва хоинларига қарши курашган ўзбек меҳнаткашларининг ёрқин образи акс этди. Жўра ёвга қарши курашда қаҳрамонларча ҳалок бўлади. Броқ, у ўлатуриб ҳам ҳаётни тасдиқлайди, ўз дўстларини ғалабани охиргача етказишга чақиради.

Ойбек А. С. Пушкин вафотининг 100 йиллигини хотирлаш кунларида унинг «рус ҳаётининг энциклопедияси» (В. Г. Белинский) ҳисобланган машҳур поэтик асари «Евгений Онегин»ни, М. Ю. Лермонтовнинг «Маскарад» номли драмасини, «Демон» поэмасини, шунингдек рус ва жаҳон адабиётининг бошқа айрим намуналарини ўзбек тилига таржима қилди.

Ойбек адабий ҳаракатчиликда актив қатнашди. У олим ва танқидчи сифатида танилди. Ўзбек классик шоирлари, айниқса Навоий ва Муқимий ижодиёти ҳақида, ўзбек совет адабиётининг ривожланиши, унинг айрим вакиллари ва жанрлари, поэтик тил ва бошқа темаларда талай илмий-танқидий мақолалар ёзди. Бу мақолаларда адабий мерос, традиция ва новаторлик, ўзбек совет адабиёти олдида турган муҳим, актуал вазифалар ва масалалар ҳақида фикр юритилди ва ма'лум даражада ҳал қилинди.

Айни чоқда Ойбек йирик бадиий асарлар яратиш устида жиддий ишлади. Ҳаётни кенгроқ ва тўлароқ акс этдириш мақсадида проза соҳасида ҳам қалам юритди. Ўзбек халқининг Октябрь революциясигача бўлган оғир ҳаёти ва меҳнаткашларнинг золимларга қарши курашини тасвирловчи «Қутлуғ қон» романини ёзди. 1940 йилда босилиб чиққан бу романда ўзбек халқининг ўтмишда бой, савдогарлар, маҳаллий ва чор амалдорлари томонидан эксплуатация қилингани, меҳнаткашлар синфий онгининг тобора ўсиб боргани, уларнинг эзучиларга қарши норозилиги, кураши ва қўзғалони ўз ифодасини топди.

Романнинг бош қаҳрамони Йўлчининг ҳаёти революциядан бурунги оддий ўзбек деҳқонлари учун типик ҳодиса эди. Йўлчининг тақдири «Қутлуғ қон» романида ўсиб бораётган синфий зиддиятлар асосида кўрсатилади. Бу зиддиятларнинг кескин равишда муросасиз тўқнашиши эса 1916 йилда Тошкентда рўй берган миллий озодлик қўзғалони орқали катта усталик блан тасвирланди. Ёзучи романда халқ ҳаракатининг ҳоким гуруҳлар зулмига, эксплуататорларга, чор ҳукуматининг идора тартибига, қулликка қарши қаратилганини зўр маҳорат блан гавдалантирди.

Ойбек ижодининг ўсишида классик ва ҳозирги замон рус адабиётининг баракали та'сири ғоят кучлидир. У, рус классик адабиётининг ранг-баранг намуналарини қунт блан ва муҳаббат блан ўқиди, айниқса Пушкин, Тургенев, Толстой асарлари блан чуқур танишди. Социалистик реализм адабиётининг отаси Максим Горькийнинг буюк асарлари эса Ойбекни катта темалар сари етаклади. У, Максим Горькийдан бадиий маҳоратни, тип, образ ва характер яратиш, адабий асар композициясини тузиш йўлларини, ҳаётий воқиаларга социалистик реализм методи асосида ёндашишни ўрганди. Ойбек «Қутлуғ қон» романида бу методни эгаллашда М. Горький асарларидан, биринчи галда унинг «Она» романидан илҳомланди.

Ойбек улуғ Ватан уруши йилларида публицистик мақолалар ёзди, бадиий очерклар ва ше'рлар ижод этди. У «Йигитларга», «Ватан ҳақида» каби талай ше'рларида Совет Армиясининг жанговарлик руҳини, ғалабага бўлган ишончини куйлади. «Кунлар келар» ше'рида беш боласини фронтга жўнатган кампирнинг кечирмаларини тасвирлади. «Ойша хола», «Раиса» сингари катта ше'рларида эса фронт орқасида пахтадан мўл ҳосил олиш йўлида фидокорона меҳнат қилган хотин-қизлар иродаси ва саботини кўрсатиб берди.

Ойбекнинг 1944 йилда буюк ўзбек шоири ва гуманисти Алишер Навоий образини яратишга бағишланган «Навоий» романи босилиб чиқди. XV аср блан боғланган бу тарихий-биографик роман тарих ҳақиқатининг муҳим моментларини тўғри ёритиб берди. XV аср тарихини ҳаракатга келтирган қарама-қарши кучларни кўрсатиб берди ва замонасининг улуғ шоири ва мутафаккири Навоийнинг улуғвор образини яратди. Навоий тарихий воқиалар заминида гавдалантирилиб, унинг дун'ёқараши ва гуманизми, кураш ва интилиши, шахсий турмуш ва хулқ-атвори, сермазмун ижоди даврнинг илғор интилишлари блан белгиланди. Ойбек «Навоий» романи учун биринчи даражали Сталин мукофотини олиш шарафига муяссар бўлди.

Ойбек партия Марказий Комитетининг «Звезда» ва «Ленинград» журналлари ҳақида чиқарган тарихий қароридан сўнг замонавий темаларда «Қизлар» ва «Ҳамза» номли поэмаларни ёзди. «Қизлар» поэмасида ўзбек хотин-қизларининг улуғ Ватан урушининг қизғин ва оғир йилларида кўрсатган фидокорона меҳнатлари тасвирланса, «Ҳамза» поэмасида биринчи ўзбек шоири, драматурги, оташин ватанпарвар Ҳамза Ҳакимзоданинг жўшқин лиро-эпик образи зўр пафос блан яратиб берилди.

1949 йилда Ойбек «Олтин водидан шабадалар» романини ёзди. Бу роман ўзбек колхозчиларининг пахтадан мўл ҳосил етиштириш, социалисик Ватанимизни янада мустаҳкамлаш учун олиб боркан курашини акс этдирди. Ёзучи порлоқ келажак учун, моддий ва ма'навий фаровонликни янада ошириш учун кураш йўлида учраб турадиган қийинчиликларни енгиш орқали колхозчиларда коммунистик онгнинг ўсаётганлигини, совет кишиси характерида ўтмиш сарқитлари йўқолабораётганлигини ёрқин кўрсатиб берди. Асарнинг бош қаҳрамони улуғ Ватан уруши тугагандан сўнг ўз қишлоғи ва қадрдон колхозига қайтиб келган Ўктам Носировдир. У, ғайрат ва пафос блан «Қаҳрамон» колхозини ҳар тарафлама мустаҳкамлашга киришади, пахтачиликни совет агробиология ва тупроқшунослик фанининг янги ютуқлари ҳамда қишлоқ хўжалиги ишларини тўла механизациялаш асосида ривожлантириш учун курашади. Асарда Ўктам, Комила характерини очабориш процессида колхоз қишлоғи ва унинг одамлари ҳаёти кенг кўламда тасвирланади. Романдаги ижобий персонажлар умумий мақсад блан яшайдилар, ватанпарварлик, халқлар дўстлиги, коммунизм идеялари уларни тўхтовсиз равишда олға етаклайди.

Ойбекнинг «Олтин водидан шабадалар» романи коммунистик партия ва совет ҳукумати томонидан пахтадан мўл ҳосил олиш учун курашда колхозчилар олдига қўйилган муҳим вазифаларни хилма-хил детальларда бадиий гавдалантирди. Романни ўқиган китобхон Ватанимизга дадил қадам ташлаб кирган коммунизм нафасини — шабадасини, коммунистик партия ўстириб, вояга етказган янги одамларнинг чексиз кучини бемалол ҳис қилади, тўлқинланади ва янгидан-янги ғалаба қозонишга шайланади. Бунга Хитой халқ-озодлик армияси сафидан ўз қишлоғига— меҳнатга қайтиб келган синьцзянли йигит Худойберди Элохунов томонидан «Олтин водидан шабадалар» қаҳрамони Ўктам номига ёзилган хат ҳам яққол мисол бўла олади. Хатда қуйидагилар айтилади:

«Эҳтимол, нотаниш кишидан бу хатни олиб, ҳайрон бўларсиз. Улуғ меҳнатсеварлигингиз, талантингиз, революцион ғоянгиз ва коммунизм ишига қўшаётган хизматингиз мени ва дўстларимни ҳозир улуғ Хитой халқи амалга оширабошлаган бешйиллик планни муваффақият блан бажариш учун курашимизда меҳнат зафарлари сари ундамоқда. Сизнинг ватанпарварлик ҳаракатингиздан руҳланиб, ўз кучимизни аямасдан сиздек бўлишга тиришамиз. Бугун сиз бораётган йўлдан эртага биз ҳам борамиз».

Ойбек халқлар ўртасида ҳамкорлик, тинчлик темаларида ҳам бирқанча асарлар яратди. Унинг «Покистон таассуротлари» номли публицистик очерклари, «Зафар ва Заҳро», «Ҳақгўйлар» поэмалари шулар жумласидандир.

Ойбекнинг болаларга атаб ёзган «Зафар ва Заҳро» поэмаси Покистондаги деҳқон ва ишчи оилаларини қашшоқлик ва фақирлик ҳолатига келтириб қўйган инглиз империалистлари ва маҳаллий помешчикларнинг ваҳшийлигини очиб берди. Ёзучи судхўр помешчикка қул қилиб берилган деҳқон боласи Зафар ва онаси блан бирга кўчага улоқтириб ташланган ишчи қизи Заҳро образлари орқали аччиқ ҳақиқатни сўзлаб берди.

Ўзбек совет адабиёти Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг доимий ғамхўрлиги ва доно раҳбарлиги туфайли, улуғ рус совет адабиётининг баракали та'сири блан ривожланди ва камолат босқичи сари кўтарилди. У янги мазмун, янги ғоя ва янги образлар блан бойиди. Буни сан'аткор ёзучи Ойбек ижодиётида ҳам яққол кўрамиз. Ойбек ўзбек совет адабиётининг тараққиётида ўз романлари, поэмалари, ше'рлари ва мақолалари блан актив иштирок этди, адабиётимизни ғоявий, бадиий жиҳатдан етук асарлар блан бойитди. У ўзбек совет адабиёти ютуқларини бутуниттифоқ ва халқаро аренага олиб чиқишда қатнашмоқда. Ойбекнинг асосий асарлари улуғ рус халқи тилига таржима қилинди ва СССР халқларининг севимли китобларига айланди. Ойбек романлари рус, украин, қозоқ, латиш, тожик, уйғур, чех, словак, француз ва бошқа бирқанча тилларда ўқилмоқда, унинг «Навоий» романини 20 дан ортиқроқ халқ ўз она тилида ўқимоқда. Ойбек асарлари 9 чет тилида 36 марта 600 мингга яқин нусхада нашр этилган. Бу фақат ёзучи Ойбекнинг ютуғигина эмас, балки уни етиштирган совет халқи маданиятининг, ўзбек совет адабиётининг ютуқларидан бири, Коммунистик партиямиз миллий сиёсатининг самараларидан бири ҳисобланади.

Совет китобхонлари Ойбекнинг туғилган кунига 50 йил, ижодий фаолиятига 30 йил тўлишини нишонлар эканлар, унга янги ижодий муваффақиятлар тилайдилар, ундан совет кишилари ва ёшларини коммунистик ғоя ва аҳлоқ руҳида тарбиялайдиган, юксак бадиий маҳорат блан ёзилган янги-янги асарларни кутадилар.

Ҳомил ЁҚУБОВ,
Филология фанлари кандидати.

Совет ҳукумат делегациясининг Югославияда бўлиши

Бриони ороли, 29 май. (ТАСС махсус мухбири). Н. С. Хрушчев, Н. А. Булганин А. И. Микоян ва Совет ҳукумат делегациясининг бошқа а'золари Югославия Федератив Халқ Республикаси ҳукуматининг таклифи блан 29 майга ўтар кечаси Белграддан Бриони оролига махсус поездда жўнаб кетдилар.

Шу поезднинг ўзида президент Иосип Броз-Тито, Эдвард Кардель, Александр Ранкович ва Югославия ҳукумат делегациясининг бошқа а'золари ҳам СССР делегацияси блан бирга кетдилар. Ҳар иккала делегацияга поездда уларнинг кенгашчилари, экспертлари, шунингдек совет ва югослав журналистлари ҳамроҳ бўлиб бормоқда.

Махсус поезд бориб тўхтайдиган охирги пунктда — Карловец шаҳрида меҳмонларни шаҳар ма'мурларининг ва маҳаллий қўмондонликнинг вакиллари: шаҳар халқ комитетининг раиси Божо Бенич, шаҳар халқ комитети раисининг ўринбосари Миливое Томица, скупчина депутати Миха Павлачич, дивизия командири полковник Мато Билобрк кутиб олдилар ва табрикладилар.

Совет ҳукумати делегацияси Югославия ҳукумат делегацияси ва ҳамроҳ бўлиб бораётган кишилар блан бирликда Карловецдан Адриатика денгиз қирғоғидаги Пул шаҳригача автомашиналарда, сўнгра эса Бриони оролига яхтада бордилар.

Кўп соатлик йўлнинг ҳамма жойида Совет Иттифоқидан келган меҳмонларни ва Югославиянинг раҳбар давлат арбобларини қишлоқ ва шаҳарларнинг аҳолиси қизғин равишда табрикладилар. Белграддан Карловецга борадиган йўлдаги темир йўл станцияларида маҳаллий аҳоли эрта саҳар пайти бўлиши ва тўхтовсиз ёмғир ёғиб туришига қарамай, махсус поездни кутиб олиб, меҳмонларни қарсаклар блан ва қўлларини кўтариб табрикладилар.

Кемасозлик ва нефть маҳсулотлари ишловчи саноат маркази бўлган Риекди, курорт шаҳри бўлган Опатияда ва Пазинда, кончилар шаҳри бўлган Рашада ҳамда Адриатика денгизининг қирғоғидаги бошқа шаҳар ва қишлоқларда аҳоли Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар ва Югославия давлат арбоблари автомашиналарда ўтаётган кўчалар бўйида қатор саф тортиб турди. Аҳоли совет халқига ўзининг самимий хайрихоҳлигини ва Югославия-Совет дўстлигини мустаҳкамлашни, бутун дун'ёда тинчликни мустаҳкамлашни истаганлигини изҳор қилди.

Ҳар иккала делегация Брионида бўлган вақтларида Совет-Югославия музокараларига тааллуқли масалалар юзасидан фикр олишишни давом этдирадилар.

МУЗОКАРАЛАР ТЎҒРИСИДА ЮГОСЛАВИЯ МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

БЕЛГРАД. 28 май. (ТАСС). Кеча Совет-Югославия музокаралари бошланганлиги тўғрисидаги расмий ахборотни бугун Белграддаги ҳамма газеталар биринчи саҳифаларда э'лон қилдилар. Газеталар СССР Ҳукумат делегацияси томонидан Нома'лум солдат қабрига ҳамда Белградни озод қилиш учун бўлган жангларда ҳалок бўлган совет ва югослав жангчилари ёдгорлиги ёнига гулчамбарлар қўйилганлиги тўғрисидаги муфассал ахборотни ва СССР делегациясининг Белград халқ театридаги спектаклда ҳозир бўлганлиги тўғрисидаги хабарни ҳам босиб чиқардилар.

«Борба» ва «Политика» газеталари Совет-Югославия музокараларига бағишлаб ёзилган мақолаларни, музокаралар тўғрисида чет элларда, асосан Ғарб мамлакатларида баён қилинган фикрлар ҳақида чет эллардаги ўз мухбирлари юборган хабарларни ҳамда Ғарб агентликларининг шарҳларини босиб чиқардилар.

«Политика» газетасининг мақоласида «Югославиянинг ҳамма мамлакатларга нисбатан олиб бораётган сиёсати, шу мамлакатларнинг ижтимоий тузумидан қат'ий назар, бузилмас принципларга асосланади» ва «актив тотув бўлиб яшаш ҳамда очиқ халқаро проблемаларнинг ҳаммасини халқлар ва давлатларнинг тенгҳуқуқлилиги асосида ҳал қилиш принципини» Белградда шу принципларнинг энг муҳими деб ҳисобламоқдалар, дейилади. Югославиянинг бундай сиёсати, дейилади мақолада, «блоклар концепциясига асосланучи муносабатларни Югославия рад қилаётганлигини кўрсатади, шунинг учун ҳам у Бандунг конференциясининг қарорларига ижобий баҳо берди.

«Борба» газетаси «Югославия ва Совет давлатлари ўртасидаги музокаралар» деган мақоласида «энг обрўйли совет делегациясининг келганлиги ва давлатлар ўртасидаги музокараларнинг энг юксак даражада олиб борилаётганлиги Совет-Югославия муносабатларини нормаллаштиришда анча прогрессни кўрсатучи факт» деб ёзмоқда.

«Албатта, — деб ёзади газета, — тинчлик ишига содиқ бўлган кишиларнинг ҳаммаси икки давлат ўртасидаги муносабатларнинг яхшиланишини табриклайдилар, чунки жаҳоннинг бу қисмида давом қилиб келган нормал бўлмаган аҳволни йўқотиш бутун дун'ёдаги вазиятнинг умумий стабилъламувига ёрдам беради».

Газета муносабатларни нормаллаштириш соҳасида бундан икки йил аввал бошланган процесс ижобий равишда ривожланаётганлигини қайд қилиб, қуйидагиларни ёзади: Броқ, Совет ва Югославия давлатлари ўртасидаги бундан кейинги муносабатларнинг доираларини ва базасини аниқ белгилаб қўйиш зарур. Совет ва Югославия давлатлари ўртасидаги муносабатларнинг шундай базасини та'рифлаш ва яратиш зарурки, бу база Югославиянинг жаҳондаги кўп мамлакатлар блан муносабатларида мавжуд бўлиб келган демократик принципларга асослансин».

Сўнгра газета бу базанинг қандай бўлиши лозимлигини кўрсатиб ёзади. Шу муносабат блан газета «Совет делегацияси бошлиғи Н. С. Хрушчев баёнотида, Белграддаги учрашув икки мамлакатимиз ўртасидаги муносабатларни янада яхшилашга ёрдам бериши лозим, деб айтилган фикрларга», шунингдек мазкур баёнотнинг СССР бошқа мамлакатлар блан ўз муносабатларини давлатларнинг тотув бўлиб яшаши принциплари асосида, тенгҳуқуқлилик, аралашмаслик ҳамда суверенитетни ва миллий мустақилликни ҳурматлаш принциплари асосида, ҳужум қилмаслик ҳамда айрим давлатларнинг бошқа давлатларнинг территориал бутунлигига ҳамла қилишларига йўл қўймасликни э'тироф қилиш принциплари асосида ривожлантиришга қат'ий бел боғлаганлиги та'кидлаб ўтилган қисмини Югославия жамоатчилиги хайрихоҳлик блан ма'қуллаганини кўрсатиб ўтади.

«Давлатларимиз ўртасидаги очиқ масалаларни ҳал қилиб олиш, — деб ёзади газета, — иккала мамлакатимизнинг кескинликни янада юмшатиш ва халқаро вазиятни соғломлаштириш ишига қўшишлари мумкин бўлган энг катта ва конкрет ҳиссаларнинг бири бўладики, бу нарса шак-шубҳасиздир».

«РАВШАН ЖАВОБ»

Совет ҳукуматининг 26 майдаги нотаси тўғрисида Руминия матбуотининг ёзганлари

БУХАРЕСТ. 28 май. (ТАСС). Руминия матбуоти Совет ҳукуматининг тўрт давлат кенгаши масаласи тўғрисидаги нотасини ҳали ҳам шарҳлаб ёзмоқда. «Ромииа либера» газетаси «Равшан жавоб» сарлавҳали бошмақоласида бундай деб ёзади: Совет ҳукумати ўз нотасида яна айтдики, тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг кенгаши ҳамма манфаатдор давлатлар ана шу мақсадга интилган ва яхши ният блан иш кўрган тақдирдагина ўз вазифасини бажариши мумкин.

Бутун дун'ё халқлари, шу жумладан румин халқи ҳам шу нарсага қаттиқ ишонадиларки, деб ёзади газета, тўрт давлат ҳукуматлари бошлиқларининг кенгаши фойдали бўлибгина қолмай, балки зарур ҳамдир. Манфаатдор бўлган ҳамма давлатлар ҳал этилмаган, бутун дун'ёда тинчликни сақлашга тааллуқли бўлган ҳамма халқаро проблемаларни тинчлик манфаатларини кўзда тутиб ижобий ҳал қилиш асосларини яратиб беришга интиладиган бўлсалар, у вақтда бундай кенгашнинг муваффақият қозонишига ҳамма имкониятлар бор.

НЕРУНИНГ СССРГА БОРАЖАГИ ҲАҚИДА ҲИНД ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ, 29 май. (ТАСС). «Дели таймс» газетаси «Тарихий сафар» сарлавҳали мақоласида бундай деб ёзади: «Неруиинг Россияга қиладиган сафари ҳинд халқини ғоят қизиқтирмоқда. Рус халқи тўғрисида ҳам худди шундай деб айтиш мумкин бўлса керак. Ҳиндистоннинг озод қилинишида Россия сезилмаган бўлса ҳам жуда катта роль ўйнади. Осиё ва Африкадаги ҳамма мамлакатларга нисбатан ҳам шундай деб айтиш мумкин». Газета рус халқини «ер юзидаги барча мамлакатларда ҳамма озодлик ҳаракатларининг илғор отряди» деб атаб, иккинчи жаҳон урушида «жаҳон халқи рус армияси бош бўлган иттифоқчи қўшинлар ёвуз кучларни тормор келтирганликлари туфайли мудҳиш қуллик ва деградация фожиасидан қутқазиб қолинди. Ҳаққоният ва адолат учун олиб борилган бу курашда Ҳиндистон ҳам айтарли ўз ролини ўйнади».

«Неру Россия ҳукуматининг ва халқининг буюк муваффақиятларига жуда юксак баҳо бермоқда, — деб ёзади сўнгра «Дели таймс» газетаси, —... Россияга борган ҳиндлар ҳаётнинг ҳамма соҳаларида рус ҳукумати эришган ғоят катта муваффақиятлардан жуда қойил қолган ҳолда қайтиб келдилар. Ба'зи ҳиндлар русларнинг муваффақиятларидан шу қадар қойил қолмоқдаларки, улар фақат янги маданиятгина эмас, балки жамиятда кишиларнинг ижтимоий чиқиши ва аҳволи томонидан қўйилаётган сун'ий ғовлардан озод бўлган янги дун'ё ҳам барпо этилмоқда деб айтмоқдалар.

Француз революционерлари тенглик, қардошлик ва озодлик учун курашдилар, лекин ўз мақсадларига эришаолмадилар. Россияда ана шу абадий принциплар практикада амалга оширилган. Россияни бориб кўрган ба'зи ҳиндларда ана шундай таассурот туғилди.

Неру ана шуларнинг ҳаммасини ўз кўзи блан кўриш ва Совет россиясининг раҳбарлари блан сўзлашиш имкониятига эга бўлади. Иккала мамлакатнинг халқлари ва ҳукуматлари Осиёнинг ва бутун дун'ёнинг бахт-саодати учун янада кўпроқ яқинлашадилар деб умид қилаётган ҳинд халқи бу сафарга жуда катта умид боғлайди. Бу ҳақиқатан ҳам тарихий сафар бўлиб, Осиёда ва бутун дун'ёда тотув яшашдан иборат янги эрани бошлаб бериши мумкин».

МИСР-ИСРОИЛ ЧЕГАРАСИДА АҲВОЛ

Қоҳира, 28 май, (ТАСС). «Ал-Ахром» газетасининг билдиришича, 27 майда Исроил ва Миср қўшинлари ўртасида тўрт марта қуролли тўқнашув бўлган.

Газетанинг ёзишича, Исроил қўшинлари Газ районидаги тўрт пунктда Миср чегара постларини ўққа тутганлар. Миср қўшинлари бунга жавобан ўт очганлар ва икки ўртадаги отишма икки соатга яқин давом этган.

БОЛГАРИЯ ХАЛҚ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ХАЛҚ МАЖЛИСИ ВАРШАВА ШАРТНОМАСИНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛДИ

СОФИЯ, 28 май. (ТАСС). Болгария телеграф агентлиги хабар беради: Бугун Болгария Халқ Республикаси Халқ мажлисининг навбатдан ташқариги сессияси бўлди. Сессияда дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш ҳақидаги Варшава шартномасини ратификация қилиш тўғрисидаги масала муҳокама қилинди.

Европа давлатларининг Варшава кенгаши тўғрисида Болгария Министрлар Советн раиси Вилко Червенков доклад қилди. У Халқ мажлисига мурожаат қилиб, Варшава шартномасини ратификация қилишни таклиф этди. Вилко Червенков нутқи қайта-қайта қарсаклар блан бўлиниб турди.

В. Червенков докладидан кейин Халқ мажлиси ташқи ишлар комиссиясининг Варшава шартномасини ратификация қилиш ҳақидаги масала юзасидан хулосаси тўғрисида депутат академик Сава Гановский ахборот берди.

Сўнгра В. Червенков доклади юзасидан музокаралар бўлди. Сўзга чиққан ҳамма депутатлар Варшава шартномаси имзоланганлигини табрикладилар.

Халқ мажлиси сессияси дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш ҳақида Варшава кенгашида қатнашган саккиз давлат ўртасида тузилган Шартномани бир овоздан ратификация қилди. Депутатлар бу қарорни гулдурос, давомли қарсаклар блан табрикладилар.

АЛБАНИЯ ХАЛҚ МАЖЛИСИ ВАРШАВА ШАРТНОМАСИНИ РАТИФИКАЦИЯ ҚИЛДИ

ТИРАНА, 28 май. (ТАСС). Албания телеграф агентлиги хабар беради: Бугун Албания Халқ Республикаси Халқ мажлисининг фавқулодда сессияси бўлди. Сессия дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамлашиш ҳақида Варшавада 8 мамлакат имзолаган Шартномани ратификация қилиш ҳақидаги масалани муҳокама қилди.

Албания Халқ Республикаси Министрлар Советининг раиси ва Варшава кенгашида қатнашган Албания ҳукумат делегациясининг бошлиғи Мехмет Шеху бу тўғрида доклад қилди. Мехмет Шеху Албания Халқ Республикасининг Министрлар Совети номидан Халқ мажлисига Варшава шартномасини ма'қуллашни таклиф этди, бу шартнома албан халқининг энг муҳим манфаатларини ва бу Шартномани имзолаган ҳамма давлатларнинг манфаатларини та'минлайди.

Депутатлар Мехмет Шехунинг нутқини гулдурос қарсаклар блан табрикладилар.

Бирқанча депутатларнинг нутқидан кейин Халқ мажлиси Варшава Шартномасини якдиллик блан ратификация қилди.

Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан Халқаро конференция чақиришга тайёргарлик кўручи БМТ консультатив комитетининг сессияси тамом бўлди

ПАРИЖ, 28 май. (ТАСС). Атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш юзасидан Халқаро конференция чақиришга тайёргарлик кўручи БМТ консультатив комитетининг Париждаги сессияси тамом бўлди. Комитет Жанвада 8—20 августда бўладиган Халқаро конференцияни ташкил қилишга доир амалий масалаларни муҳокама қилди. Сессия тамом бўлганидан кейин э'лон қилинган ахборотда айтилишича, консультатив комитетнинг қарорига мувофиқ, Халқаро конференциянинг ялпи мажлисларидан кейин конференция учта комиссия: реакторларнинг технологияси ва уларнинг физик ҳамда химик хусусиятларини ўрганиш комиссияси, реакторлардан фойдаланишнинг металлургия аспектлари комиссияси, биология, медицина ва саноатда изотоплардан фойдаланиш комиссияси тузади.

Консультатив комитет Жанвадаги конференцияда лекциялар ўқиш учун бошқа отоқли фан арбоблари блан бирқаторда совет олимлари В. И. Векслерни ва А. Л. Курсановни ҳам таклиф этишга қарор қилди.

Журналистлар доираларида ма'лум бўлишича, консультатив комитет конференцияни ташкил қилиш соҳасидаги тайёргарлик ишларини туғаллаш учун конференция олдидан, я'ни Жанвада бўладиган Халқаро конференция олдидан комитетнинг яна бир сессиясини чақириш тўғрисида СССР вакилининг таклифини принцип жиҳатдан ма'қуллаган.

АНГЛИЯДА ПАРЛАМЕНТ САЙЛОВИНИНГ ЯКУНЛАРИ

ЛОНДОН, 28 май. (ТАСС). Бугун бир сайлов округидан бошқа (бу округдаги мандатни консерватив партия ўзида сақлаб қолса керак деб кутилади) ҳамма сайлов округлари бўйича парламент сайлови якунлари ҳақидаги ма'лумотлар э'лон қилинди. Рейтер агентлигининг хабар беришича, парламентдаги ўринлар қуйидагича тақсимланган: консерваторлар(умум палатаси спикерини ҳам қўшиб) 344 ўрин, лейбористлар 277 ўрин, либераллар 6 ўрин, ирландия синн фейн партияси 2 ўрин олган. Шундай қилиб, ҳозир консерваторлар умум палатасида 59 ўриндан иборат кўпчиликка эгадирлар (умум палатасининг аввалги составида палата тарқатиб юборилган пайтда улар 19 ўриндан иборат кўпчиликка эга эдилар). Консерваторлар 23 янги ўринга эга бўлдилар, лейбористлар эса 17 ўринни йўқотдилар.

Лейбористлар партиясининг раҳбари Эттли кеча телевизион эшитдиришда нутқ сўзлаб, ўз партиясининг мағлубиятга учраганлигига партия ичидаги ихтилофларни сабаб қилиб кўрсатишга уринди. Броқ, кўпгина матбуот органларининг э'тироф қилиб ёзишича, лейбористлар учун берилган овозлар сонининг камайишига ҳақиқий сабаб шуки, лейбористлар партиясининг ўнг раҳбарлари Ғарбий Германияни қуроллантириш ва зўр бериб қуролланиш сиёсатини қўллаб-қувватлаб, партия оддий а'золарининг ва халқнинг хоҳишига хилоф суратда иш кўрмоқдалар. Партия ичидаги ихтилофларга ҳам, сайловда овозларнинг қўллан бой берилганлигига ҳам худди шу нарса сабабдир. «Дейли мейл» газетаси бундай деб ёзади: «лейбористлар партиясининг икки қаноти сиёсатда ва кайфиятда бир-биридан му'тадил консерваторлар блан му'тадил лейбористлар ўртасидаги узоқликка қараганда ҳам анча узоқ туради».

«Дейли уоркер» газетаси сиёсий обзорчисининг уқтириб ўтишича, консерваторлар «Эттли ва Моррисон бошчилик қилаётган лейбористлар партиясининг сиёсатда доимо ўнг томонга силжиб бораётганлиги натижасида» ғалаба қозондилар. Обзорчининг қайд қилиб ўтишича, бундан аввалги сайловда сайловчиларнинг 82,6 проценти қатнашган бўлса, ҳозирги сайловда сайловчиларнинг қарийб 77 проценти қатнашган. Ўнг лейборист раҳбарларнинг сиёсатидан норози бўлган сайловчиларнинг бир қисми овоз беришда қатнашмаган, деб илова қилади обзорчи. Матбуотда босилган ма'лумотларга қараганда, лейбористлар 1 миллион 500 мингдан кўпроқ овоз йўқотганлар.

Газеталар эндиликда консерваторлар умум палатасида анча катта кўпчиликка эга эканлигини та'кидлаб ўтишлари блан бирга, консерваторларнинг ўтган сайловдагига нисбатан ҳозирги сайловда камроқ овоз олганликларига э'тиборни жалб қилмоқдалар. Масалан, «Дейли экспресс» газетасининг сиёсий обзорчиси «консерваторлар 1951 йилдаги сайловдагига нисбатан тахминан 500 минг овоз кам олдилар» деб ёзади.

«Файнэншл таймс» газетаси сайлов натижаларини шарҳлаб редакцион мақоласида: «Табиийдирки, фонд биржаси консерваторларнинг ғалаба қозонганлиги муносабати блан кеча жуда хурсанд бўлди» деб ёзади. «Дейли скэтч» газетаси ҳам биржадаги жонланишни та'кидлаб, бундай деб ёзади: «Пўлат компанияларининг акцияларини эгаллаб келаётган кишилар кеча айниқса катта фойда олдилар. Америкали капитал қўючилар ҳам инглиз компанияларига маблағ қўйган эдилар».

БУЮҚ БРИТАНИЯ КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИНИНГ БАЁНОТИ

ЛОНДОН, 28 май. (ТАСС). Парламент сайлови натижалари муносабати блан Буюк Британия Коммунистик партияси баёнот э'лон қилди. Баёнотда айтилишича, сайловда консерваторларнинг ғалаба қозонганлиги учун мас'улият лейбористлар партиясининг ўнг раҳбарлари зиммасига тушади, чунки «лейбористлар партиясининг раҳбарлари ҳалигача ҳечқачон ҳозирги сайлов вақтидагидек принципсиз кампания олиб борганлари йўқ эди». Баёнотда уқтириб ўтилишича, лейбористларнинг ўнг раҳбарлари «ички ва ташқи сиёсатнинг ҳамма асосий масалаларида консерватив раҳбарлар блан тамомила бир фикрдадирлар».

«Лейбористлар партиясининг фавқулодда конференциясини дарҳол чақириш зарур, — дейилади баёнотда, — бу конференцияда сайлов муносабати блан ишчилар ҳаракати учраган янги жиддий аҳволни чуқур равишда анализ қилиш ва раҳбарликда ҳамда сиёсатда зарур ўзгаришларни та'минлайдиган тадбирларни кўриш мумкин бўлур эди...».

Баёнотда қайд қилиб ўтилишича, сайловнинг характерли хусусияти шундан иборат бўлдики, ҳамма партияларнинг раҳбарлари тинчликка интилаётганликларини айтишга мажбур бўлдилар. Мана бундай вазият «ҳозирги вақтда юз бераётган янги халқаро аҳволнинг муҳим факторидир, консерватив ҳукумат ва лейбористлар оппозицияси бу муҳим факторга э'тибор беришга мажбур бўладилар. Эндиликда шундай кенг оммавий кампанияни кучайтириб юбориш зарурки, бу кампания парламентни ва ҳукуматни тўрт давлат музокаралари вақтида тўғри позиция тутишга мажбур этсин, шу блан водород қуролини тақиқлаш, қуролсизланиш, шунингдек бирлашган, тинчликсевар Германияни тузиш та'минлансин. Халқ тинчликни ҳимоя қилмоқ учун ўз та'сиридан фойдалангэн тақдирдагина уруш хавфининг олдини олиш мумкин бўлади...».

Коммунистик партия ўз баёнотининг охирида бундай деб ишонч билдиради: «Ишчилар синфи лейбористлар партиясининг ўнг раҳбарларида сезилаётган мағлубиятчилик кайфиятларига берилмайди, ишчилар ҳаракати учраган жиддий сиёсий мағлубиятдан сабоқ олади ва бу вақтинча мағлубиятнинг ғалаба блан алмашинишига ҳаракат қилади».

Шу кунларда Хоразм область театри солистлари Тошкент областининг шаҳар ва қишлоқларида гастрольда юриптилар. Улар Тошкент шаҳрида ва Ўртачирчиқ районида бирнеча марта концерт бердилар. Ҳозир Пискент район колхозчиларига хизмат қилмоқдалар. Тамошабинлар Хоразм халқ ашула ва рақсларини зўр қизиқиш блан кутиб олмоқдалар. **Суратда:** (чапдан) Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист **Х. Болтаев** ва **Н. Юсупова** ўзбек эстрадасининг бир группа солистлари блан.

Н. Меламед фотоси.

Ёш сан'аткорларнинг диплом ишлари

П. П. Беньков номидаги Тошкент Рассомлар мактабини бу йил 40 га яқин ёшлар тамомлаб чиқадилар. Улар республика театрларига, сан'ат ишлари блан шуғулланучи ижодий ташкилотларга, ўрта мактабларга ишга юбориладилар.

Мактабни бу йил тамомлаб чиқаётганлар орасида расм ва черчение ўқитучилари, ҳайкалтарошлар, театр рассомлари бор. Яқинда, битирувчилар назарий курс та'лимини тамомлаб, диплом ишлари композицияларини чизиш учун практикага чиқдилар.

Ёш мутахассислар ўзларининг диплом ишларида халқимизнинг қаҳрамонона ижодий меҳнатини, совет воқи'лигини тўла ва ёрқин акс этдиручи асарлар яратиш учун ғайрат блан ишламоқдалар.

Дипломантлардан И. Сазоновнинг «Колхоз подаси», Р. Назаралиевнинг «Агитбригада», И. Шибковнинг «Балиқ овида», Э. Гузенконинг «Регистоннинг реставрация қилиниши», Жалоловнинг «Оилада», Лазаревнинг «Байрам арафасида» каби картиналарининг муваффақиятли чиққанлиги, ёш авторларнинг турмушни пухта ўрганганликларидан яққол далолат беради.

Александр Перовнинг диплом иши «Верещагин Самарқандда» деб аталади. Бу асар ўзининг ажойиб картиналари блан адолатсиз урушларга қарши актив курашган улуғ рус мутаффакир рассомига бағишланган.

Ҳайкалтарошлик бўлимининг дипломантлари ҳам ажойиб композициялар яратмоқдалар. Ёш ўзбек дипломантларидан тошкентли Аслбек Тоиров ва Мухтор Мусабоев ўртоқлар бу йил ҳайкалтарошлик сан'атини эгаллаб чиқадилар.

Д. ПАРПИЕВ.

Янги қулупнай ҳосилидан қиём

Янгийўлдаги 10-нчи боғдорчилик совхозининг ишчилари «Гуливер» сортли қулупнайнинг дастлабки етилганларини консерва заводига юбордилар. Заводга Вревекийдаги 9-нчи боғдорчилик совхозидан ҳам қулупнайлар келтирилаётир.

Консерва заводининг ишчилари ҳозир минг банка қулупнай қиёми тайёрладилар. Тайёрланган қулупнай Москвадаги Бутуниттифоқ қишлоқ хўжалик виставкасига жўнатилади.

Завод коллективи Москва, Новосибирск, Свердловск шаҳарларига, шунингдек қўриқ ва бўз ерларда ишлаётганларга юбориш учун май ойида 25 минг банка қулупнай қиёми тайёрладилар.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

Ховос район бадиий ҳаваскорлари Бекободда

Яқинда Бекободдаги цемент заводи клубида Ховос район Маданият уйи ҳаваскорлар коллективининг чиқиши бўлди.

Меҳмонлар завод ишчиларига Кравченконинг «Шляпалар» комедиясини кўрсатдилар. Бундан ташқари, ҳаваскорлар коллективи совет композиторлари ва СССР халқларининг қўшиқларини ижро этдилар. Бадиий ўқиш, сатира ва юмор номерлари тамошабинларда яхши таассурот қолдирди.

Ховос район бадиий ҳаваскорларининг цемент заводи ишчиларига кўрсатган гамошалари муваффақиятли ўтди.

А. ПАВЛЕНКО.

ЎЗБЕКИСТОН БИРИНЧИЛИГИ УЧУН ШАШКА МУСОБАҚАСИ ТАМОМ БЎЛДИ

Охирги, 15-нчи тур жиддий кураш вазиятида ўтди. Конкурсдан ташқари қатнашган москвали мастер Хейф 15 имкониятдан 11 очко олиб, турнирда ғолиб чиқди. У биронта ҳам ўйинни ютқазмади. Турнирда биринчи ва иккинчи ўринни 10,5 тадан очко олган спорт мастери Ёқубов (Тошкент) ва мастерликка кандидат Яворский (Сурхондар'ё)лар эгалладилар. Яқин кунларда Ёқубов блан Яворский республика чемпиони номини олиш учун ўзаро учрашадилар. Учинчи ўринни мастерликка кандидат Гуляев олди, у 10 очкога эга бўлди. Тўртинчи ўринни 9 очко олган мастерликка кандидат Александров эгаллади.

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги Физкультура ва спорт комитетининг буйруғи блан турнир ғолиблари Ёқубов, Яворский ва Гуляевлар диплом ва қимматбаҳо мукофот блан тақдирландилар.

Мусобақа Ўзбекистонда шашка спортининг ривожланаётганини кўрсатди.

Б. Канишчикер,
бош судья.

Редактор ўринбосари
М. ҚОРИЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 31/V да **Қутлуғ қон.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 1/VI да **Флория Тоска.**

«РОДИНА», қишки НАВОИЙ номли, қишки «ИСКРА» (кеч соат 9 гача), «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги аргентин бадиий фильми **Лойқа сувлар оқмоқда.**

«ЁШ ГВАРДИЯ» — янги чехословак бадиий фильми **Сирена.**

«РОДИНА», қишки НАВОИЙ номли, «ЁШ ГВАРДИЯ» кинотеатрларида — эрталаб соат 10 ва кеч 10 да янги бадиий фильм **Арман концерти.**

«ЎЗБЕКИСТОН» — кеч соат 10 да **Арман концерти.**

«ВАТАН», ёзги НАВОИЙ номли, ёзги «ИСКРА», «УДАРНИК», КИРОВ номли кинотеатрларда — **Лойқа сувлар оқмоқда.**

«ХИВА» — **Сирена.**

ИЛМИЙ-ОММАБОП ФИЛЬМЛАР КИНОТЕАТРИ — кундуз **Кўчамизнинг командаси,** кечқурун **Хитой цирки.**

Газета ва журналларга 1955 йилнинг 2-нчи ярми учун обуна қабул қилиш давом этмоқда

ГАЗЕТАЛАР:
«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока», «Ўзбекистони сурх», «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда», «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана», «Ленин учқуни».

ЖУРНАЛЛАР:
«Ўзбекистон коммунисти», «Агитатор блокноти», «Блокнот агитатора», «Социалистик Ўзбекистон», «Муштум», «Ўзбекистон хотин-қизлари», «Шарқ юлдузи», «Звезда Востока», «Пионер», «Фан ҳақида суҳбатлар», «Сиёсий ва илмий билимлар тарқатучи Бутуниттифоқ ва Ўзбекистон жамиятларининг лекциялари».

Обуна «Союзпечать»нинг шаҳар ва район бўлимларида, алоқа конторалари, бўлимлари ва агентликларида, шунингдек почтальонлар ўқув юртлари ва муассасалар, фабрика ва заводлар, МТС, колхоз ва совхозлардаги жамоат обуна вакиллари томонидан қабул қилинади.

«Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриёти

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими —132, Хатлар бўлими — 132, Секретариат — 34048, Э'лонлар бўлими — 38142

Р. 0 4860. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётнинг босмахонаси. Нашр. № А — 1445.